

2008 vasario 15

ISSN 1392-6098

Nr. 3 / 291

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Benediktas XVI. Gavėnios kelias	2
Popiežius Benediktas XVI. Kalba, planuota pasakyti Romos <i>La Sapienza</i> universitete 2008 m. sausio 15 d.	3

Bažnyčia Lietuvoje

Maldų už krikščionių vienybę savaitė	6
Paminėta Dievui pašvęstojo gyvenimo diena	8
Palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties 81 metinių minėjimas	10
Pirmasis Pal. J. Matulaičio draugijos suvažiavimas	11
Atsinaujinimo diena „Marija – evangelizacijos žvaigždė“	12
Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas	14
Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas	15

Homilijos

AKLUMAS IR TIKĖJIMAS IV gavėnios sekmadienis (A)	17
LOZORIAUS PRIKĖLIMAS V gavėnios sekmadienis (A)	18

Bažnyčios dokumentai

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija DRAUGE UGDYTI KATALIKIŠKOJOJE MOKYKLOJE. PAŠVĘSTOJO GYVENIMO ASMENŲ IR PASAULIEČIŲ TIKINČIŲJŲ BENDRA MISIJA	19
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Anuliuojant santuokas, būtinas vieningas standartas	23
Popiežius priėmė naująjį jėzuitų generolą	23
Popiežius ragino nemanipuliuoti žmogumi	23
Popiežius dar kartą pritarė Tikėjimo mokymo kongregacijos pareiškimams	23
Dialogo tarp religijų sąlyga – religijos laisvė	24

Popiežius Benediktas XVI

Gavėnios kelias

Kalba per 2008 m. vasario 6 d. bendrąją audienciją

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien, Pelenų trečiadienį, kaip ir kiekvienais metais, kupini maldos ir susimąstymo, atgailos ir pasninko dvasios, leidžiamės į gavėnios kelią. Pradedame „intensyvų“ liturginį laiką, rengiantį mus švęsti Velykas, liturginių metų ir visos mūsų egzistencijos šerdį, ir sykiu kviečiantį, net galėtume sakyti – provokuojantį, suteikti savo krikščioniškai egzistencijai ryžtingesnį impulsą. Įsipareigojimai, vargai ir rūpesčiai stumia į rutiną, todėl gresia pavojus užmiršti, koks ypatingas yra nuotykis, į kurį Jėzaus esame įtraukti. Turime kasdien vis iš naujo pradėti savo reiklų evangelinio gyvenimo kelionę, vėl atgavę save padedami dvasią sustiprinančių pertraukų. Senomis apibarmos pelenais apeigomis Bažnyčia įvesdina mus į gavėnios metą, didį keturiasdešimties dienų dvasinio susikaupimo laiką.

Tad įžengiame į gavėnios aplinką, padedančią iš naujo atrasti su krikštu gautą tikėjimo dovaną ir akinančią artintis prie Susitaikinimo sakramento, taip mūsų pastangas atsiversti palenkdami dieviškojo gailestingumo ženklui. Iš pradžių, ankstyvojoje Bažnyčioje, gavėnia būdavo ypač palankus metas rengti katechumenus Velykų naktį švenčiamiems Krikšto ir Eucharistijos sakramentams. Gavėnia laikyta tapimo krikščionimi laiku: tai įvykdavo ne akimirksniu, bet reikalaujavo ilgo atsivertimo ir atsinaujinimo kelio. Prie tokio pasirengimo taip pat prisidėdavo jau pakrikštytieji, norintys iš naujo prisiminti priimtą sakramentą ir nusiteikti atnaujintai bendrystei su Kristumi džiugiai švenčiant Velykas. Tad gavėnia turėjo ir iki šiandien išsaugojo krikšto kelionės pobūdį – ta prasme, kad padeda išlaikyti suvokimą, jog krikščionimi *esama* visada *tampant* krikščionimi iš naujo: tai ne užnugaryje palikta užbaigta istorija, bet vis naujų pastangų reikalaujantis kelias.

Celebrantas, beriantis ant galvos pelenus, taria: „Atmink, žmogau, kad dulakė esi ir į dulakę sugrįši“ (plg. Pr 3, 19) arba kartoja Jėzaus paraginimą: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“ (Mk 1, 15). Abiem formulėmis kviečiama į žmogaus egzistencijos tiesą: esame riboti kūriniai, nusidėjėliai, kuriems nuolatos reikia atgailauti ir atsiversti. Kaip svarbu mūsų laikais tokį raginimą išgirsti ir priimti! Skelbdamas savo visišką autonomiją Dievo atžvilgiu, šiandienis žmogus tampa savo paties vergu ir dažnai atsideria nepaguodžiamoje vietoje.

Kvietimas atsiversti tada būna paskata grįžti į Dievo, švelnaus ir gailestingo Tėvo, glėbį, patikėti Jam save kaip įvaikiams, atnaujinamiems Jo meilės. Laikydamosi išmintingos pedagogikos, Bažnyčia kartoja, kad atsivertimas pirmiausia yra malonė, dovana, atverianti širdį begaliniam Dievo gerumui. Jis pats savo malone užbėga į priekį mūsų troškimui atsiversti ir lydi mūsų pastangas visapusiškai laikytis jo išganingosios valios. Tad atsiversti reiškia leisti būti pagaunamam Kristaus (plg. Fil 3, 12) ir su juo „grįžti“ pas Tėvą.

Taigi atsiversti taip pat reiškia nusižemintus lankyti Jėzaus mokyklą ir keliauti nuolankiai sekant jo pėdomis. Šiuo atžvilgiu iškalbingi žodžiai, kuriais jis nurodo buvimo tikrais mokiniais sąlygas. Taręs: „Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės“, jis priduria: „O kokia gi nauda žmogui laimėti visą pasaulį, bet pakenkti savo gyvybei?“ (Mk 8, 35–36). Ar sėkmės užkariavimas, prestižo troškimas ir patogumo ieškojimas, atiduodant tam visą gyvenimo laiką iki pat Dievo iš horizonto pašalinimo, tikrai veda į laimę? Ar įmanoma autentiška laimė be Dievo? Patyrimas rodo, jog žmogus laimingas yra ne dėl to, kad patenkinami materialiniai lūkesčiai bei poreikiai. Vienintelis džiaugsmas, nuraminantis žmogaus širdį, iš tikrųjų yra iš Dievo kylantis džiaugsmas: mums reikalingas begalinis džiaugsmas. Iš draugystės su Dievu gimusio džiaugsmo neįstengia išsklaidyti nei kasdieniai rūpesčiai, nei gyvenimo sunkumai. Jėzaus kvietimas imti savo kryžių ir sekti paskui jį iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti žiaurus ir priešingas tam, ko norime, mirtinas mūsų troškimui asmeniškai save įgyvendinti. Tačiau, pažvelgę įdėmiau, galime pamatyti, jog taip nėra: šventųjų liudijimas rodo, jog, atsisakant turėti save patį, Kristaus kryžiuje, dovanojamoje meilėje, atrandamas gilus giedrumas, kuris yra dosnaus savęs atidavimo broliams, pirmiausia vargšams bei stokojuojantiems, versmė. Ir tai dovanoja džiaugsmą ir mums patiems. Gavėninis atsivertimo kelias, į kurį šiandien su visa Bažnyčia leidžiamės, tampa tinkama proga, „palankus metas“ (plg. 2 Kor 6, 2), atnaujinti vaikišką savęs patikėjimą Dievo rankoms ir praktikoje įgyvendinti Kristaus nuolatos kartotus žodžius: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi“ (Mk 8, 34), taip einant meilės ir tikrosios laimės keliu.

Gavėnios metu Bažnyčia, laikydamosi Evangelijos, siūlo keletą ypatingų, tikinčiuosius šiame vidinio atsinaujinimo kelyje palydinčių įpareigojimų: *maldą, pasninką* ir *išmaldą*. Prieš kelias dienas paskelbtoje *Žinioje* šių metų gavėnios proga norėjau „atkreipti dėmesį į išmaldos praktiką, kuri yra konkretus būdas padėti sto-

kojantiems, o drauge asketinė praktika, leidžianti išsilaivinti nuo prisirišimo prie žemiškųjų gėrybių“ (1). Žinoma, kaip giliai, deja, materialinių turtų trauka persmelkusi šiuolaikinę visuomenę. Kaip Jėzaus Kristaus mokiniai, esame pašaukti nepaversti žemiškųjų gėrybių stabais, bet naudotis jomis kaip priemonėmis gyventi ir padėti stokojuojantiems. Atkreipdama dėmesį į išmaldos praktiką, Bažnyčia moko artintis prie artimo poreikių sekant Kristumi, kuris, anot šventojo Pauliaus, tapo vargdieniu, kad mes per jo neturtą tapume turtingi. „Iš jo galime pasimokyti, – rašiau minėtoje *Žinioje*, – kaip savo gyvenimą daryti visa apimančia dovana. Sekdami juo, įgyjame gebėjimą ir atvirumą duoti ne tik truputį to, ką turime, bet ir save pačius.“ Ir dar pridūriau: „Argi visos Evangelijos negalime apibendrinti vienu meilės įsakymu? Gavėnios išmaldos praktika turi būti priemonė, leidžianti pagilinti mūsų krikščioniškąjį pašaukimą. Krikščionis, nesuinteresuotai aukodamas save patį, liudija, jog ne medžiaginis turtas diktuoja būties dėsnius, bet meilė“ (5).

Brangūs broliai ir seserys, prašykime Švč. Mergelės Marijos, Dievo ir Bažnyčios Motinos, lydėti mus gavėnios kelyje, kad jis būtų tikrojo atsivertimo kelias. Leiskimės būti jos vedami, ir tada į Kristaus Velykų didžiojo slėpinio, Dievo gailestingosios meilės iškiliausio apreiškimo, šventę atkeliausime viduje atsinaujinę.

Visiems gero gavėnios meto!

Popiežius Benediktas XVI

Kalba, planuota pasakyti Romos *La Sapienza* universitete 2008 m. sausio 17 d.

*Garbusis rektoriau,
politinės ir civilinės valdžios atstovai,
gerbiami dėstytojai ir techniniai administraciniai darbuotojai,
brangūs studentai!*

Galimybė akademinų metų pradžios proga susitikti su „*La Sapienza* – Romos universitetas“ bendruomene man teikia didelį džiaugsmą. Jau keletą amžių šis universitetas ženklina Romos miesto kelią ir gyvenimą, visose žinijos srityse brandindamas geriausias intelektines jėgas. Tiek tuomet, kai institucija, įsteigta popiežiaus Bonifaco VIII pageidavimu, buvo tiesiogiai pavaldi bažnytinei valdžiai, tiek ir vėliau, kuomet *Studium Urbis* išsirutuliojo į Italijos valstybės instituciją, jūsų akademinė bendruomenė išlaikė aukštą mokslinį

ir kultūrinį lygį, įrikiuojantį ją tarp prestižiškiausių pasaulio universitetų. Romos Bažnyčia į šį universitetinį centrą nuo seno žvelgia su simpatija bei žavėjimusi, reikšdama pripažinimą dėl kartais tokio sunkaus bei varginančio išipareigojimo atlikti tyrinėjimus bei ugdyti jaunąsias kartas. Pastaraisiais keleriais metais netrūko reikšmingų bendradarbiavimo ir dialogo momentų. Pirmiausia norėčiau priminti pasaulinį rektorių susitikimą universitetų jubiliejaus proga, kai jūsų bendruomenė ne tik prisiėmė priėmimo bei organizavimo darbus, bet ir pateikė pranašiską bei platų pasiūlymą parengti „naująjį humanizmą trečiajam tūkstantmečiui“.

Šia proga mielai norėčiau išreikšti savo dėkingumą už kvietimą jūsų universitete apsilankyti ir paskaityti paskaitą. Turėdamas tai prieš akis, pirmiausia iškėliau klausimą: ką popiežius tokia proga galėtų ir turėtų pasakyti? Per paskaitą Regensburge kalbėjau, tiesa, ir kaip popiežius, tačiau pirmiausia kaip to universiteto buvęs dėstytojas, mėginantis susieti prisiminimus ir dabartį. *La Sapienza* universitete, senajame Romos universitete, buvau pakviestas kaip Romos vyskupas ir todėl kaip toks ir turiu kalbėti. Žinia, *La Sapienza* kadaise buvo popiežiaus universitetas, tačiau šiandien tai pasaulietinis universitetas, besinaudojantis autonomija, kuri, remiantis steigiamąja samprata, glūdi pačioje universiteto, turinčio paklusti vien tiesos valdžiai, prigimtyje. Būdamas laisvas nuo politinės ir bažnytinės valdžios universitetas atlieka ypatingą funkciją ir šiuolaikinėje visuomenėje, kuriai tokių institucijų reikia.

Grįžtu prie pradžios klausimo: ką galėtų ir turėtų pasakyti popiežius susitikdamas su savo miesto universitetu? Apmąstant šį klausimą, išniro du kiti klausimai, kuriuos nuskaidrinę savaime priartėtume prie atsakymo. Būtent paklaustina: kokia yra popiežystės prigimtis ir misija? Ir kokia yra universiteto prigimtis ir misija? Nenorėčiau čia įsileisti ir jus įtraukti į ilgas diskusijas apie popiežystės prigimtį. Pakaks trumpas pastabas. Popiežius pirmiausia yra Romos vyskupas ir, kaip tokiam, jam apaštalo Petro įpėdinystės galia tenka vyskupiškoji atsakomybė už visą Katalikų Bažnyčią. Žodis „vyskupas“ – *episkopos*, tiesiogine prasme reiškiantis „prižiūrėtoją“, jau Naujajame Testamente buvo sulydytas su bibrine ganytojo samprata: jis yra tas, kuris, žvelgdamas iš savo virš visa išskylančio stebėjimo taško, mato visumą, rūpinasi teisingu visumos keliu bei tvarumu. Tokia užduotis žvilgsnį pirmiausia kreipia į tikinčiųjų bendruomenės vidų. Vyskupas – ganytojas yra žmogus, kuris šia bendruomene rūpinasi, laiduoja jos vienybę išlaikydamas ją, pasak krikščioniškojo tikėjimo, Kristaus parodytame kelyje pas Dievą. Kristus ne tik parodė kelią, bet ir pats mums yra kelias. Bet tad bendruomenė – didelė ar maža, – kuria

rūpinasi vyskupas, gyvena pasaulyje; jos būklė, kelias, pavyzdys ir žodis neišvengiamai daro įtaką visai likusiai žmonių bendrijai. Juo ji didesnė, juo didesnę atgarsį pasaulyje turės jos gera būklė ar galimas nuosmukis. Šiandien labai aiškiai matome, kokią įtaką visai žmonijai turi religijų būklė ir Bažnyčios padėtis – jos krizės ir atsinaujinimai. Tad popiežius, būtent kaip savo bendruomenės ganytojas, vis labiau tampa žmonijos etinio proto balsu.

Čia, žinoma, iškart kyla prieštara; anot jos, popiežius iš tikrųjų nekalbąs remdamasis etiniu protu, bet savo sprendimus semias iš tikėjimo ir dėl to negalįs reikšti pretenzijos į jų galiojimą tiems, kurie tam tikėjimui nepitaria. Prie šio argumento reikėtų dar grįžti, nes juo iškeliama absoliučiai pamatinis klausimas: kas yra protas? Kaip kokia nors ištara – pirmiausia moralinė norma – parodo save esant „protingą“? Čia norėčiau tik labai glaustai atkreipti dėmesį, kad Johnas Rawlsas, nors ir neigia religinius mokymus turint „viešojo“ proto pobūdį, „neviešajame prote“ vis dėlto išvelgia protą, kurio nevalia, vadovaujantis įdiržusiu sekuliariu racionalumu, nepripažinti tiems, kurie jo laikosi. Šio protingumo kriterijumi jis, be kita ko, laiko ir tai, kad tokie mokymai kyla iš atsakingos ir argumentuotos tradicijos, kurioje per ilgą laiką išsirutuliojo pakankamai geros atitinkamą mokymą pagrindžiančios argumentacijos. Šioje ištaroje man atrodo svarbus pripažinimas, kad tokio mokymo racionalumo bei ilgalaikės reikšmės ženklas taip pat yra patirtis ir išbandymas per kartas, istorinė žmogiškosios išminties dirva. Neistorinėje racionalybėje save mėginančio statydinti neistorinio proto atžvilgiu kaip realybė, kurios negalima nebaudžiamai išmesti į idėjų istorijos šiukšlių dėžę, pabrėžtina žmogaus išmintis, kaip tokia, didžiųjų religinių tradicijų išmintis.

Grįžkime prie pradžios klausimo. Popiežius kalba kaip tikinčiųjų bendrijos, kurioje per jos egzistavimo amžius yra subrendusi tam tikra gyvenimo išmintis, atstovas, kaip bendrijos, sergėjančios visai žmonijai reikšmingą etinio pažinimo bei patyrimo lobį, atstovas: šia prasme jis kalba kaip etinio proto atstovas.

Tačiau dabar paklaustina: o kas gi yra universitetas? Kokia jo užduotis? Didžiulis klausimas, į kurį vėlgi galima pamėginti atsakyti vien telegrafiskai, viena kita pastaba. Manau, jog galima sakyti, kad tikroji vidinė universiteto versmė yra žmogui būdingas troškimas pažinti. Jis nori žinoti, kas yra visa, kas jį supa. Jis trokšta tiesos. Šia prasme Sokrato klausimus galima laikyti vakarietišką universitetą pagimdžiusiu postūmiu. Turiu, pavyzdžiui, galvoje – pasitenkinant tik vienu pavyzdžiu – disputą su Eutifronu, Sokrato atžvilgiu gi-

nančiu mitinę religiją ir jos pamaldumą. Tam Sokratas priešpriešina klausimą: „Nejaugi tu tikrai tiki, kad tarp dievų vyksta karas, baisūs nesutarimai ir mūšiai... Ar turėtume, Eutifronai, sakyti, jog visa tai tiesa?“ (6b–c). Šiame tariamai nedievobaimingame klausime, Sokratui kylančiame iš gilesnio bei tyresnio pamaldumo, iš tikrai dieviško Dievo paieškos, pirmųjų amžių krikščionys atpažindavo patys save bei savo kelią. Savo tikėjimą jie traktuodavo ne pozityvistiskai, ne kaip išeitį iš neišsipildžiusių troškimų, bet kaip išsiveržimą iš mitologinės religijos miglos Dievo, kuris yra kūrybingasis Protas ir sykiu Protas-Meilė, link. Todėl proto keliamus klausimus dėl didesniojo Dievo ir žmogaus tikrosios prigimties bei prasmės jie laikė ne problemiška religingumo stygiaus išraiška, bet savo religingumo esmine dalimi. Todėl jiems nebuvo būtina ieškoti, kaip atsikirsti ar nustumti sokratiškuosius klausimus į šalį, priešingai, jie galėjo, maža to, turėjo juos priimti bei pripažinti, kad varginančios proto pastangos pažinti visą tiesą yra jų tapatybės dalis. Dėl to krikščioniškojo tikėjimo aplinkoje, krikščioniškajame pasaulyje galėjo, negana to, turėjo rasti universitetas.

Žengtinas dar vienas žingsnis. Žmogus trokšta pažinti, trokšta tiesos. Tiesa pirmiausia yra matymo, supratimo, pasak graikų tradicijos, *theoria* dalykas. Tačiau tiesa nėra vien teorinė. Augustinas, sugretindamas Kalno pamokslo palaiminimus ir *Iz 11* minimas Dvasios dovanas, tarpusavyje susiejo *scientia* ir *tristitia*: vien žinojimas, anot jo, kelia liūdesį. Ir iš tiesų tą, kuris mato ir patiria vien tai, kas vyksta pasaulyje, galiausiai apims liūdesys. Tačiau tiesa reiškia daugiau negu žinoti: tiesos pažinimo tikslas yra gėrio pažinimas. Tokia yra ir sokratiškojo klausinėjimo prasmė: kas yra tas gėris, kuris padaro mus tiesa? Tiesa padaro mus gerus, o gėris yra tiesa – štai šitoks optimizmas gyvas krikščioniškajame tikėjime, nes jam leista išvysti Logos, kūrybingąjį Protą, kuris, Dievui tampant žmogumi, sykiu atskleidė save kaip Gėrį, kaip patį Gerumą.

Viduramžių teologijoje išsamiai diskutuota apie teorijos ir praktikos ryšį, deramą pažinimo ir veikimo santykį – į šį disputą čia mums nebūtina gilintis. Viduramžių universitetas ir jo keturi fakultetai šį sąryšį ir atspindi. Pradėkime nuo, tuometiniu supratimu, ketvirtojo – Medicinos fakulteto. Medicina, žinia, laikyta daugiau „menu“ negu mokslu, tačiau jos įtraukimas į *universitas* kosmosą aiškiai rodė, jog ji įkurdinta racionalumo srityje, kad gydymo menas vadovavosi protu ir nepriklausė magijos aplinkai. Gydymas yra užduotis, visada reikalaujanti daugiau nei vien proto, tačiau kaip tik dėl to verčianti vieną su kitu sieti žinojimą ir galėjimą, verčianti laikytis *ratio* plotmės. Praktikos ir teorijos, pažinimo ir veikimo santykio klausimas neišvengiamai aikštėn iškyla Teisės

fakultete. Žmogaus laisvei, kuri visada yra laisvė vienas su kitu būvyje, suteiktina tinkama forma: teisė laisvę suponuoja ir nėra jos priešininkė. Tačiau išsyk kyla klausimas: kaip nustatyti teisingumo kriterijus, kurie padarytų galimą bendrą laisvę ir padėtų žmogui būti geram? Čia siūlosi šuolis į dabartį – klausimas, kaip surasti teisinę tvarką, steigiančią laisvės, žmogaus kilnumo ir žmogaus teisių tvarką? Tai šiandien mus jaudina, turint prieš akis demokratinius nuomonės susidarymo procesus, bei neduoda ramybės kaip žmonijos ateičiai reikšmingas klausimas. Jürgenas Habermasas, mano akimis, išreiškė platų šiandienio mąstymo sutarimą sakydamas, kad konstitucijos teisėtumas kaip teisėtumo prielaida kylas iš dviejų šaltinių – iš visų piliečių lygaus politinio dalyvavimo ir iš racionalios formos, kuria politiniai nesutarimai sprendžiami. Minėtos „racionalios formos“ atžvilgiu jis atkreipia dėmesį, jog ji negalinti būti vien kova dėl aritmetinės daugumos, bet apibūdinama kaip „tiesai jautrus argumentavimo procesas“. Pasakyta gerai, tačiau paversti tai politine praktika labai sunku. Mat šio viešo „argumentavimo proceso“ atstovai, žinia, daugiausia yra partijos, atsakingos už politinės valios formavimą. Faktiškai joms pirmiausia rūpės, kaip patraukti daugumą, ir todėl jos beveik neišvengiamai paisys interesų, kuriuos jos žada patenkinti; tačiau tie interesai dažnai būna daliniai ir iš tikrųjų visumai netarnauja. Jautrumą tiesai kaskart vis iš naujo nustelbia jautrumas interesams. Mano nuomone, reikšminga, jog Habermasas apie jautrumą tiesai kalba kaip apie būtiną politinės argumentacijos proceso elementą, tiesos sąvoką vėl įtraukdamas į filosofinius bei politinius debatus.

Bet tada neišvengiama Piloto klausimo: kas yra tiesa? Ir kaip ją pažinti? Jei, kaip daro Rawlsas, nurodoma į „viešąjį protą“, vėl išnyra klausimas: kas yra protinga? Kaip protas parodo, kad jis tikrasis protas? Bet kuriuo atveju tada paaiškėja, kad, ieškant teisės į laisvę, į teisingo bendrabūvio tiesą, būtina įsiklausyti į kitokią negu partijos bei interesų grupės, pastarųjų svarbos nėra kiek neiginčiant, instanciją. Taip vėl grįžtame prie Viduramžių universiteto struktūros. Greta Teisės fakulteto ten veikdavo Filosofijos ir Teologijos fakultetai, kuriems būdavo patikėta tyrinėti žmogaus būties visumą ir taip palaikyti jautrumą tiesai. Galima tiesiog sakyti, jog šitai buvo nuolatinė ir tikroji abiejų fakultetų prasmė – būti jautrumo tiesai sergėtojais, neleisti, kad žmogus nuo tiesos ieškojimo nusigręžtų. Tačiau kaip jiems tokią užduotį atlikti? Dėl šio klausimo būtina vis iš naujo lieti prakaitą, nesitikint, jog į jį kada nors bus galutinai atsakyta. Ir aš čia, tiesą sakant, negaliu pasiūlyti atsakymo, galiu tik pakviesti šio klausimo lydimumą keliauti – keliauti kartu su didžiomis, istorijos tėkmėje su šiuo klausimu besigalynėjusiomis bei į jį

atsakyti mėginusiomis asmenybėmis, keliauti įsiklausant į jų atsakymus bei kartu su jais rūpinantis tiesa, visada pranokstančia kiekvieną pavienį atsakymą.

Teologija ir filosofija yra ypatinga dvynukų pora: nė vienas iš jų neišgali nuo kito iki galo atsiskirti ir kartu kiekvienas išlaiko savo užduotį bei ypatingą tapatybę. Istorinis Tomo Akviniečio nuopelnas tas, kad jis, turėdamas prieš akis istorinio konteksto nulemtus kitokius Bažnyčios tėvų atsakymus, išryškino filosofijos savarankiškumą ir per tai savo jėgomis klausinėjančio proto teisę bei atsakomybę. Neoplatoniškosios filosofijos, kurioje religija ir filosofija neišpainiojamai susipynusios, atžvilgiu Bažnyčios tėvai krikščioniškąjį tikėjimą pateikė kaip tikrąją filosofiją, sykiu pabrėždami, kad toks tikėjimas atitinkas tiesos ieškojimo proto reikalavimus ir, priešingai įpročiui virtusiomis mitinėms religijoms, esąs „taip“ tiesai. Tačiau dabar, universiteto atsiradimo laikotarpiu, Vakaruose tokių religijų nebebuvo, egzistavo tik krikščionybė, todėl derėjo naujai pabrėžti tikėjimo nesugeiriamam protui tenkančią atsakomybę. Tomas veikė tinkamu laiku: pirmąkart buvo prieinami visi filosofiniai Aristotelio raštai, kaip graikų filosofijos perėmėjos bei tolesnės plėtotojos reikėsi žydų ir arabų filosofijos. Tad naujame dialoge su pasitaikančiu kitų protu krikščionybei reikėjo grumtis dėl savo pačios racionalumo. Filosofijos fakultetas, ligi tol kaip „menininkų fakultetas“ buvęs vien parengiamąja mokykla teologijai studijuoti, dabar tapo tikru fakultetu, savarankišku teologijos ir jos apmąstomo tikėjimo partneriu. Į iš to kilusias įtemptas jų varžybas čia neturime laiko gilintis. Pasakyčiau, kad šventojo Tomo idėją apie filosofijos ir teologijos santykį būtų galima išreikšti Chalkedono Susirinkimo atrasta kristologijos formule: filosofija ir teologija turi būti nesumaišytos ir viena nuo kitos neatskirtos. Žodžiu „nesumaišytos“ norima pasakyti, jog kiekviena iš jų turi išlaikyti savo tapatybę. Filosofija privalo išlikti tikrai laisvais bei atsakingais proto ieškojimais, suvokti savo ribas ir sykiu taip pat savo didybę ir platybę. Teologija turi ir toliau semti iš pažinimo lobio, kurio ji pati nėra išradusi, kuris ją pranoksta ir, būdamas mąstymui visada neišsemiamas, būtent dėl to skatina vis iš naujo mąstyti. Greta žodžio „nesumaišytos“ galioja ir žodis „neatskirtos“: filosofija niekada nepradedo nuo izoliuotai mąstančio subjekto nulinio taško, bet visada dalyvauja didžiajame istorinės išminties dialoge, šią vis iš naujo kritiškai ir kartu nuolankiai priimdama bei plėtodama, ir niekada neturi užsiverti tam, ką yra gavę ir žmonijai kaip kelio gaires dovanoję religijos ir pirmiausia krikščionių tikėjimas. Kai kurie istorijos tėkmėje teologų dėstyti ar bažnytinės valdžios ir praktikuoti dalykai istorijos buvo paneigti ir šiandien kelia mums gėdos jausmą. Tačiau sykiu tiesa ir tai, kad šventųjų istorija, ant krikščionių tikėjimo pagrindo išaugusio humanizmo istorija

rodo esminį šio tikėjimo branduolį esant teisingą bei daro tai viešojo proto atspirtimi. Žinoma, daugumą to, ką sako teologija ir tikėjimas, galima priimti tik tikint, taigi neturi būti reikalaujama iš tų, kuriems šis tikėjimas lieka neprieinamas. Tačiau, kita vertus, tiesa ir tai, jog krikščionių tikėjimo žinia niekada nėra vien *comprehensive religious doctrine* Rawlso prasme: tai patį protą apvalanti jėga, padedanti jam būti pačiu savimi. Krikščioniškoji žinia nuo pradžių turėjo drąsinti siekti tiesos ir būti nuo valdžios bei interesų priespaudos apsauganti jėga.

Iki šiol kalbėjau tik apie Viduramžių universitetą, kartu, žinoma, mėgindamas leisti iškilti aikštėn nuolatinėi universiteto ir jo užduoties prigimčiai. Naujaisiais laikais atsivėrė nauji žinojimo matmenys, universitete pirmiausia pasireiškiantys dviejose didelėse srityse: tai iš eksperimento ir suponuojamo materijos racionalumo sąsajos išsiplėtojęs gamtamokslis ir istoriniai bei humanitariniai mokslai, kur žmogus stengiasi save geriau suprasti žvelgdamas į istorijos veidrodį ir tyrinėdamas savo prigimties matmenis. Tokia raida ne tik atvėrė žmonijai milžiniškas žinojimo ir galios erdves; taip pat imta geriau suvokti ir labiau pripažinti žmogaus teises ir kilnumą, ir už tai tegalime būti dėkingi. Tačiau žmogaus kelio niekada nevalia laikyti užbaigtu, o pavojaus nupulti į nežmogiškumą – tiesiog pašalintu: tai gerai liudija dabartinės istorijos panorama! Grėsmė, kylanti Vakarų pasauliui – pasitenkinant vien juo – ta, kad žmogus, būtent turėdamas prieš akis savo žinojimo bei galios didybę, tiesos klausimu kapituliuoja. Ir tai sykiu reiškia, jog protas tada galiausiai pasiduoda interesų spaudimui ir naudingumo traukai, būdamas priverstas pripažinti tai esant galutiniu kriterijumi. Universiteto struktūros lygmeniu šitai reiškia grėsmę, kad filosofija, nebesijausdama pajėgi atlikti savo užduotį, degraduos ligi pozityvizmo, o teologija su savo protui skirta žinia bus nustumta į mažesnės ar didesnės grupės privatumo sritį. Bet jei protas, rūpindamasis savo tariamam tyrumu, taps kurčias didžiai, iš krikščioniškojo tikėjimo bei jo išminties sklindančiais žiniais, jis nudžius kaip medis, kurio šaknys nebepasiekia gyvybę teikiančių vandenių. Tada jis praras drąsą ieškoti tiesos ir pasidarys ne didesnis, bet mažesnis. Taikant mūsų europiškajai kultūrai šitai reiškia: jei ji nori save statydinti remdamasi tik savo pačios argumentacija bei tuo, kas jai tuo momentu atrodo įtikinama, ir rūpindamasi savo pasaulietišku atkirs save nuo šaknų, kuriomis yra gyva, tuomet ji taps ne racialesnė ir tyresnė, bet sutrūnys ir suirs.

Taip grįžtu prie pradžios taško. Ką popiežius turėtų universiteto labui nuveikti ar pasakyti? Jis tikrai neturi autoritariškai primesti kitiems tikėjimo, kuris gali būti

tik dovanotas laisvėje. Peržengdamas savo kaip Bažnyčios ganytojo tarnybos ribas ir remdamasis vidine šios pastoracinės tarnybos prigimtimi, jis turi šį jautrumą tiesai palaikyti gyvą; vis iš naujo kviesti protą leisti ieškoti tiesos, gėrio, Dievo ir, žengiant šiuo keliu, stengtis vadovautis naudingais šviesuliais, patekėjusiais krikščionių tikėjimo istorijoje, bei per tai suvokti Kristų kaip istoriją apšviečiančią ir kelią į ateitį surasti padedančią Šviesą.

▼ Maldų už krikščionių vienybę savaitė

Vilniuje

Sausio 25 d. Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčioje vykusiomis ekumeninėmis pamaldomis užbaigta Maldų už visų pasaulio krikščionių vienybę savaitė. Įvairių krikščioniškų bendruomenių tikinčiuosius pasveikino Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčios rektorius kun. Stasys Kazėnas SJ. Jis sakė, kad šiais metais tradicija melstis už krikščionių vienybę paminima 100 metų jubiliejumi. Pirmą kartą už visų Kristų tikinčių bendruomenių susivienijimą pradėta melstis 1908 metais sausio 18–25 d. Nuo 1968 m. naudoti bendri krikščioniškų konfesijų maldų tekstai. Šių metų Maldų už krikščionių vienybę savaitės tema – „Be paliovos melskitės“ (*1Tės 5, 17*). Visos krikščioniškos konfesijos puikiai supranta esminę krikščionių misiją pasaulyje – melstis, nes malda išreiškia vienybę su Viešpačiu ir bendrystę su kitais broliais ir sesėmis. Bendra malda iš esmės sudaro prielaidas meilei, taikai, vidinei ramybei ir teikia viltį, kad Viešpaties valia išsipildys pasaulyje ir tikinčiųjų bendruomenėse.

Pamaldoms vadovavo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis. Apeigose taip pat dalyvavo liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, *Tikėjimo žodžio* pastorius Giedrius Saulytis, Laisvųjų krikščionių pastorius Artūras Rulinskas, metodistų kunigas Herbertas Lange, reformatų kunigas Tomas Šernas, Romos katalikų kunigai mons. Gintaras Grušas, Stasys Kazėnas SJ, Arūnas Peškaitis OFM. Dvasininkai meldė Šventosios Dvasios, kad ji padėtų griauti sienas tarp krikščionių, teiktų savo dovanų gausą ir gydytų visas žaizdas. Homilijoje mons. Gintaras Grušas sakė, kad Kristus meldėsi už mus, esančius pasaulyje, kad liktume jam ištikimi, o mūsų malda – kad būtume viena. Kartais maldos krypta į mus pačius, susiduriame su pagunda manyti, kad tos maldos – tai mūsų pačių darbas ir nuopelnas. Svarbu, kad Kristus taptų mūsų

Pradėti švęsti jubiliejiniai metai

Vasario 3-ąją Kauno arkivyskupijoje pradėti švęsti Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejiniai metai, kurie buvo paskelbti sausio 6 d. pasirašytu arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus dekretu.

Šia proga vasario 3-osios sekmadienio vidudienį Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišias aukodamas arkivyskupas Sigtas Tamkevičius jų pradžioje gausiai susirinkusius tikinčiuosius pakvietė melstis, kad būtų deramai pasirengta Dievo Motinos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejui.

Šių pamaldų dalyviams kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas perskaitė jubiliejinių metų dekretą. Arkiv. S. Tamkevičius paskelbė šiai progai skirtą ganytojiškąjį laišką „Per amžius tegul bus garbinamas Dievo Sūnus“, kuriame jubiliejaus šventimo metais tikintieji kviečiami ypač „melstis už visus sergančius, kenčiančius, praradusius gyvenimo džiaugsmą ir viltį, patiriančius visokį vargą“. Laiške raginama viltingai, drąsiai ir džiaugsmingai „tęsti jubiliejinių metų pasirengimo darbus ir Marijos apsireiškimo iškilme švęsti kaip didžiausią krikščioniškojo tikėjimo šventę“.

Vasario 3 d. sekmadienį pradedant jubiliejinius metus ir prašant Švč. M. Marijos globos, šv. Mišios buvo aukojamos visose arkivyskupijos parapijose. Tikintiesiems buvo skaitomas ganytojiškasis laiškas. Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejiniai metai baigsis padėkos šv. Mišiomis per 2008 m. Kalėdas.

-kasp-

„Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenių susitikimas

Vasario 3 d. Klaipėdos Prano Mašioto mokyklos salėje vyko visos Lietuvos „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenių metinis susitikimas. Šiais metais devynios Lietuvoje veikiančios bendruomenės savo šventės vieta pasirinko Klaipėdą, kad būtų sustiprinti ir padrąsinti keli

gyvenimo Viešpačiu, būtų visuomenės centre. Jei Kristaus malda įsikūnys mumyse, tada ji bus veiksminga. Pasaulio vėjai krikščionims dažnai yra nepalankūs, o krikščioniškosios vertybės atmetamos. Jei visuomenėje įsivyrąja nuostata nuvertinti gyvybę, šeimą, neginti vaikų nuo įvairių neigiamų įtakų, tai krikščionys turi kalbėti Jėzaus vardu. Jie negali tylėti, yra raginami ginti mažutėlius, turi reikalauti to, kas pagal Kristaus mintį svarbu visiems žmonėms. Krikščionims svarbu dirbti drauge ir taip įkūnyti Jėzaus malda. Taip iš krikščionių tarpusavio meilės pasaulis galės pažinti, kad esame Kristaus mokiniai.

Visi susirinkusieji kalbėjo Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo išpažinimą, skirtingų bendruomenių atstovai krikščionių susirinkimui skelbė visuotinių maldų intencijas už bendradarbiavimą, taiką, vienybę, brandesnę, ryžtingesnę ir atkaklesnę visų Kristaus sekėjų tikėjimą. Krikščionys Dievui dėkojo už tai, kad jau gali drauge rinktis ir melstis jo vardu. Pamaldų dalyviai vienas kitam linkėjo Kristaus atneštos ramybės ir užsidegę žvakutes nuo didžiosios žvakės, kuri visiems priminė Kristų, meldėsi *Tėve mūsų*. Pamaldų pabaigoje visus susirinkusius palaimino vyskupas Juozas Tunaitis. Šlovinimo giesmės giedojo *Gospel* choras, nuolat giedantis Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčios jaunimo pamaldose.

Po bendrų maldų apeigose dalyvavę įvairių krikščioniškų konfesijų tikintieji šoninėje Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčios zakristijoje šventė agapę.

Šiauliuose

Sausio 20 d., sekmadienį, Šiauliuose į ekumenines pamaldas rinktasi jaukioje metodistų bažnyčioje, tik šiek tiek daugiau nei prieš mėnesį iškilmingai pašventintoje Šv. Luko vardu. Katalikai, metodistai, *Tikėjimo žodžio* tikintieji, evangelikai liuteronai bei evangelikai reformatai bendra malda kreipėsi į Šventąją Dvasią. Pamaldoms vadovavęs metodistų pastorius Kingsley Holdenas pristatė dvi aktualias temas, į kurias gilintis padėjo susirinkusių konfesijų dvasininkai. Pirmoji tema – vienas Viešpats, vienas tikėjimas, viena Bažnyčia. Antroji, parengta Pasaulinės Bažnyčios tarybos, tai apaštalo Pauliaus kvietimas susiskaldžiusiai Bažnyčiai melstis kartu. „Krikščionys naudojami šia savaitė, kad parodytų pasauliui, jog krikščionių Bažnyčia yra vienas kūnas Kristuje. Taigi ir mes prisijunkime prie maldos už vienybę ir, kaip sakė šv. Paulius, be perstojo melskimės, kad visi krikščionys garbintų vieną Viešpatį vienu tikėjimu vienoje Bažnyčioje“, – sakė metodistų pastorius Kingsley Holdenas.

Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodžio* pastorė Andželika Krištaponienė pasidžiaugė, jog ekumeniniai susitikimai Šiauliuose kasmet šiltėja ir darosi panašūs į dvasinį giminių susitikimą. „Dievo meilė, Kristaus kryžius mus visus, toli buvusius, pasiklydusius savo nuodėmėse, išgelbėjo, subūrė į vieną šeimą ir pavadino vaikais... *Tikėjimo žodžio* bendrija šiais metais švęs dešimtmetį. Esame jauniausi, tačiau Dievo akyse esame vienodai vertingi. Raginčiau priimti vienas kitą, kaip Jėzus priima. Ne tik pakęsti, bet ir mylėti, ne tik mylėti, bet ir mokyti vieniems iš kitų“, – ragino Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodis* pastorė.

Pastorės Andželikos mintį, jog Viešpats visų konfesijų tikinčiuosius buria į vieną šeimą, pratęsė evangelikų liuteronų kunigas Romas Pukys. Jo manymu, tikroji ekumeninė vienybė dar nepasiekta, reikia daug melstis, kad Kristus tikrai visus suvienytų. Viena iš priežasčių: kiekviena konfesija bando įrodyti, kad jų Bažnyčia yra geresnė. „Paskaitęs Šv. Raštą supratau, kad yra tik viena Jėzaus Kristaus Bažnyčia. Nėra nei liuteronų bažnyčios, nei reformatų, nei

baptistų, yra viena Jėzaus Kristaus Bažnyčia, nes Jėzus sakė: *Aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės*. Kiekvienas iš mūsų priklausom Jėzaus Kristaus Bažnyčiai“, – sakė evangelikų kunigas.

Katalikų kun. Algirdas Pakamanis ekumenines pamaldas apibūdino kaip gražią Maldų už krikščionių vienybę savaitės pradininko t. Paulo Wattsono darbų tąsą. Kunigas Algirdas akcentavo visų lygią priklausomybę tikinčiųjų bendruomenei bei bendrą atsakomybę dažnai priešiška nusiteikusiame pasaulyje. „Susitinkame su žmonėmis, kuriems reikia tiesos, tikro pažinimo. Jie yra suviloti praeinančiais dalykais, visą savo gyvenimą yra nukreipę į tai, kas klaidinga. Siekime tiesos, kuri yra Dieve. Padėkime malda vieni kitiems laimėti gražią dangaus karalystę“, – kvietė katalikų kunigas. Po visuotinės tikinčiųjų maldos giedojo Šiaulių kamerinis choras „Bičiuliai“, vadovaujamas Šiaulių universiteto docento Stasio Žalalio. Bendros giesmės, maldos, pašnekesiai prie arbatos puodelio po pamaldų išties kūrė bičiulišką atmosferą.

-sbuž, irat-

Paminėta Dievui pašvęstojo gyvenimo diena

Kaune

Vasario 2-ąją, švenčiant liturginę Viešpaties paaukojimo šventę, tradiciškai buvo dėkojama Dievui už pašvęstojo gyvenimo dovaną. Jos išvakarėse, vasario 1 d. vakare, arkivyskupijos vienuolinių kongregacijų broliai ir seserys Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje drauge šventė Eucharistiją ir Valandų liturgiją (Vakarinę). Šv. Mišių liturgijai vadovavo t. Ladislovas Baliūnas SJ, koncelebravo kiti tėvai jėzuitai. Homiliją sakęs t. Leonardas Jagminas SJ atkreipė dėmesį, jog siekti šventumo yra kiekvieno krikščionio pareiga, kvietė liudyti savo pašaukimą ištikimybę Dievui, tinkamai vykdomais išpareigojimais. Po šv. Mišių buvo adoruojamas Švč. Sakramentas.

Vasario 2 d. arkivyskupijos pašvęstojo gyvenimo nariai dalyvavo Kauno arkikatedroje bazilikoje švenčiamos Viešpaties paaukojimo šventykloje (Grabnyčių) šventės liturgijoje. Ji prasidėjo iškilminga procesija su žvakėmis, kurioje kartu su seserimis ir broliais vienuoliais buvo pakviesti dalyvauti visi į pamaldas susirinkę tikintieji. Šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ drauge su vyskupu augziliaru Jonu Ivanausku, prel. Vytautu Steponu Vaičiūnu OFM, mons. Aurelijumi Žukausku bei įvairių kongregacijų – saleziečių, pranciškonų, jėzuitų – kunigais. Homilijoje arkiv. S. Tamkevičius priminė, kad Jėzaus paaukojimas šventykloje buvo įžanga į Kristaus kančią ant kryžiaus medžio, ir pakvietė apsvarstyti aukos temą, kurią primena šios dienos ženklas – deganti žvakė. Pasak ganytojo, aukos reikia ir vienuolių, ir kunigų gyvenime, ji svarbi ir šeimoje, neleidžia išsikeroti egoizmui. „Drauge su seserimis dėkoju Dievui už jų auką ir darbus. Nors ir nebūtų darbų, jų gyvenimas tarsi žiburys ant kalno, neleidžiantis pamiršti, kas yra svarbiausia“, – sakė arkivyskupas ir kvietė džiūgauti, nes tam turime pagrindą – Kristų, parodžiusį aukos kelią.

Po šv. Mišių arkikatedroje bazilikoje vienuoliai giedojo Apreiškimo Mergelei Marijai himną – Akatistą, o paskui susirinko arkivyskupijos konferencijų salėje drauge švęsti, dalytis išgyvenamo pašaukimo patyrimais. Dalyvauti šiame renginyje buvo kviečiami ir pasauliečiai, ypač jaunimas, jo ugdytojai.

Prasminga giesmė „Tavo veido ieškosiu...“ pradėję savo šventę, ją vedusios ses. Pranciškos Bubelytės kviečiami seserys ir broliai vienuoliai dalijosi asme-

entuziastai, šeimos, globojančios protinę negalią turinčius žmones, norinčius burti šiame mieste „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenę.

Šventė prasidėjo šv. Mišiomis Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kuris yra visas Lietuvos „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės palydintis vyskupas, taip pat bendruomenių kapelionai: Ramūnas Mizgiris OFM, mons. Arūnas Poniškaitis, parapijos klebonas kun. Saulius Damašius, parapijos vikaras kun. Jaroslavas Rekvardt'as OFM Conv. Mato evangelijoje perteiktus Kalno pamokslų palaiminimus bendruomenės nariai palydėjo rūpestingai paruoštu vaidinimu.

Per pamokslą kardinolas pabrėžė, kad visi krikščionys yra kviečiami silpnuosiuose atpažinti Jėzų ir jam patarnauti. Silpnieji, išgyvenantys negalią, atranda stiprybę ir viltį, kai eina Jėzaus dovanoto tikėjimo keliu. Tuomet ne tik neįgalieji, bet ir jų šeimų gyvenimas tampa apšviestas Kristaus šviesos. „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenė yra nuostabus pavyzdys, kaip drauge sekant Kristų galima įprasminti savo gyvenimą, liudyti meilę kitiems. Kardinolas akino visada jausti dėkingumą Dievui, išsaugoti atvirumą, išverti išbandymus, kad galėtume paveldėti Jėzaus skirtus palaiminimus. Bendruomenės nariai skaitė iš anksto parengtus maldavimus už Bažnyčią, sergančius, vienišus, už netikinčius žmones, už geradarius, šeimas, taip pat prie altoriaus nešė atnašas.

Šventiškai papuoštoje Prano Mašiotto mokyklos salėje vykusioje agapėje bendruomenės dalijosi savo suneštomis gėrybėmis. Po agapės visų Lietuvos bendruomenių kapelionas kunigas Ramūnas Mizgiris OFM pristatė mokymą, ką reiškia bendruomenėje kartu švęsti, džiaugtis, priminė, kodėl taip svarbu atrasti bendruomenę, kurioje galima išgyventi susitikimų, draugystės ryšių prasmę. Po glausto mokymo skirtingose grupelėse dalytasi apie tai,

kas teikia laimę, kodėl reikia žmonėms švenčių. Skirtingo amžiaus ir krikščioniškos patirties žmonės pasakojo, kaip savo gyvenime džiaugiasi net mažomis smulkmenomis, kaip nušvinta, jei kitų priimami ir vertinami vien dėl to, kad jie yra. Vaikai bei jų draugai suvaidino Jėzaus atsimainymo sceną iš Šventojo Rašto. Ši istorija priminė, kad kiekvienas žmogus Dievo šviesoje keičiasi ir nori visada pasilikti Viešpaties meilėje. Po šio nuotaikingo vaidinimo kiekviena maža Lietuvos „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenė pristatė savo įsimintiniausius metų įvykius ir tai, kas labiausiai rūpi. Po vaidinimų šventės dalyviai, kaip bendruomenės susitikimuose įprasta, giedojo giesmes su judesiais, o neįgalieji vaikai grojo įvairiais muzikos instrumentais. Šventinis susitikimas baigtas bendra malda, per kurią viduryje buvo išdėliota didelė gėlė, primenanti kvietimą nešti džiaugsmą kitiems. Pabaigoje visi sukalbėjo „Tikėjimo ir Šviesos“ judėjimo maldą, sugiedojo giesmę „Tėve, vienyk mus“ ir nutarė susitikti balandžio 20 d. Vilniuje.

-sbuž-

„Aqua“ susitikimas

Sausio 29 d. Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre Marijampolėje susirinkę jaunų kunigų ugdymo grupės nariai klausė keletą kun. dr. Kęstučio Kėvalo paskaitų aktualia tema apie laisvąją ekonomiką moraliniu požiūriu. Jis aptarė svarbiausius savo daktarinėje disertacijoje „Laisvos ekonomikos šaltiniai ir tikslai pagal encikliką *Centesimus Annus*“ analizuotus klausimus. Paskaitininkas kalbėjo, kad rašydamas licenciato darbą „Ekonomikos vystymasis pagal Bažnyčios socialinį mokymą: Lietuvos atvejis“ jis priėjo prie išvadų, jog žmogus ekonomikos srityje yra išnaudojamas, traktuojamas ne kaip asmuo, bet kaip priemonė, kad pagrindinis tikslas ekonomikoje yra nauda. Tad į ekonomiką turi būti iš viršaus nuleistas teisingumas ir moralė. Kurį laiką jam atrodė, kad ši tema iki galo išrutuliuota, kol vienoje konferencijoje išgirdo, jog tai yra tik dalis tiesos. Todėl daktarine

niškais liudijimais, pasakojo apie savo kongregacijas, svarstė, ką šiandien gero visuomenei galėtų nuveikti Dievui pašvęstieji. Seserys benediktinės, pasak jų pačių, siekiančios įgyvendinti Kristaus palaiminimus, juos darniai sugiedojo. Šios kongregacijos seserys Agnietė, Gabrielė, Celina pabrėžė Švč. Sakramento, liturgijos, bendruomenės svarbą kasdien išgyvenant savo pašaukimą. Eucharistiją kaip atramą ir stiprybės šaltinį taip pat liudijo ir Eucharistinio Jėzaus kongregacijos seserys Milda ir Aloyza. Dieviškosios Jėzaus Širdies pranciškonų seserų kongregacijos sesuo Alma džiaugėsi savo įkūrėjos motinos Augustinos dvasiniu palikimu, iš kurio semiasi jėgų Dievo meilę nešti kitiems. Švč. M. Marijos Nuliūdusiųjų Paguodos kongregacijos vyresnioji ses. Albina papasakojo apie savo kelią, atvedusį į vienuolyną, o Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijos sesuo Albina išsamiai apibūdino 80 metų sukaktį šiemet švenčiančią kongregaciją, kurios gyvavimas prasidėjo sunkiais, bet viltiniais tautos nepriklausomybės atkūrimo metais. Sesuo prisiminė dvasinius ugdytojus, kvietė ieškoti būdų, kaip šiandien vienuoliai galėtų prisidėti prie visuomenės žaizdų gydymo. Jėzaus draugijos t. Gintaras Vitkus pasidalijo mintimis apie šv. Ignaco dvasingumą, kuris nūdienos žmogui galėtų padėti atrasti Dievą kasdienoje, atpažinti jį, įsikūnijusį įvairiais pavidalais, dėkojo jėzuitams, besirūpinantiems katalikiškais mokyklomis. Apie Šv. Kazimiero seserų kongregacijos istoriją ir dabartį pasakojo salėje parodyto videofilmo kadrai.

Pabaigoje paprašytas tarti žodį arkiv. S. Tamkevičius SJ prisiminė savo atėjimą į vienuolyną ir sakė, jog Viešpats kiekvienam duoda tokį kelią, kurio žmogui reikia. Ganytojas pasidžiaugė, kad atlikdamas dabartines pareigas turi darbščių, palaikančių žmonių, ir seserys yra tos, kurios ypač gali paremti dvasininkus. Arkivyskupas palinkėjo broliams ir seserims vienuoliams gražiai tarnauti toje vietoje, kur Viešpats pašaukia darbuotis.

Savo nuoširdžių pasidalijimų vakarą arkivyskupijos pašvęstieji ir jame dalyvavę svečiai baigė pranciškonų kongregacijos steigėjos ses. Augustinos (Onos Galdikaitės, dar žinomos Vynmedžio šakelės vardu) 1922 m. sukurta giesme „Ne tau, žemele“ ir broliška agape.

Žemaičių Kalvarijoje

Vasario 2 d. – pirmąjį mėnesio šeštadienį, skirtą Švč. M. Marijos garbei, Kristaus paaukojimo šventykloje (Grabnyčių) šventės švęsti ir Dievui pašvęstojo gyvenimo dienos paminėti į Žemaičių Kalvariją rinkosi vienuoliai bei vienuolės. Pagrindinėse 12 val. šv. Mišiose dalyvavo Eucharistinio Jėzaus, Švč. Jėzaus Širdies pranciškonų misionierių, Skaisčiausios Mergelės Marijos Širdies dukterų, Švč. M. Marijos Nepaliaujamos Pagalbos, Šv. Pranciškaus, Švč. Nekaltosios Mergelės Marijos seserų tarnaičių, Motinos Teresės kongregacijų seserys, taip pat broliai pranciškonai ir konventualai. Šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, koncelebravo Telšių vyskupo generalvikaras prel. dr. J. Šiurys, Telšių kunigų seminarijos dvasios tėvas mons. jubil. doc. dr. V. St. Brazdeikis, Žemaičių Kalvarijos bazilikos kanauninkų kapitulos kanauninkai ir kiti kunigai. Dalyvavo visi Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai bei jų vadovai. Giedojo Žemaičių Kalvarijos bazilikos choras. Telšių ganytojas šv. Mišių pradžioje kreipėsi į susirinkusius iškilmių dalyvius, kviesdamas visus atsiverti Kristaus nešamai Evangelijos šviesai, kurią ženklina atsineštos žvakės. Pašventinęs jas vyskupas pakvietė visus dalyvauti žvakių procesijoje.

Sakydamas pamokslą Telšių ganytojas kreipėsi į visus Dievui pašvęstojo gyvenimo atstovus. Pabrėždamas jų gyvenimo ir pašaukimo uždavinį – nešti

pasauliui savo gyvenimu, pavyzdžiu ir elgesiu Kristaus Evangelijos šviesa, ganytojas sakė, jog būtent pašauktieji turi degti meilės ugnimi ir švytėti ta dieviška šviesa, kad šalia esantys žmonės suvoktų, kas yra tikroji tiesa ir tikrasis gyvenimas. Vyskupas taip pat priminė susirinkusiesiems šios liturginės šventės kilmę, prasmę ir iš kur atsirado jos pavadinimas. Ganytojas ragino žvilgsnį ypač kreipti į jaunimą, jo ugdymą šeimai, taip pat ieškoti brandžių pašaukimų į vienuolinį ir kunigiškąjį gyvenimą. Vyskupas sakė, jog šių dienų pasaulyje pašauktasis į vienuolinį luomą yra akivaizdus ženklas, kokios yra tikrosios vertybės, kurias jaunas žmogus turi atrasti savo gyvenime. Patys vienuoliai ir vienuolės, gyvendami pagal Kristaus mokslą, degdami meile Dievui ir artimui, yra viltis, jog jaunuoliai suras savo kelią ir jiems bus lengviau drąsiai rinktis blavų, dorą, moralų, krikščionišką gyvenimą.

Po šv. Mišių buvo giedama Švč. M. Marijos litanija, Telšių vyskupas sukalbėjo Švč. M. Marijos Širdžiai pasiaukojimo maldą. Po to pašvęstojo gyvenimo atstovai rinkosi į parengiamojo kurso patalpas, kur vyko šventinė agapė ir vienuoliams skirta konferencija.

Vilkaviškyje

Vasario 2-ąją, minint Dievui pašvęstojo gyvenimo dieną, Vilkaviškyje susirinko nemažas būrys įvairių vienuolių seserų, besidarbuojančių Aleksoto, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Miroslovo, Rumbonių, Vilkaviškio parapijose, tėvų marijonų, Alytaus ir Marijampolės pasauliečių pranciškonų ir *Pilnų namų* bendruomenės atstovų. Generalvikaras mons. Arūnas Poniškaitis pasidalijo mintimis, išsakytomis popiežiaus Benedikto XVI enciklikoje apie krikščioniškąją viltį *Spe salvi*, ir paragino pašvęstojo gyvenimo asmenis savo pavyzdžiu priminti žmogaus gyvenimo prasmę ir tikslą mūsų laikų visuomenei.

Nuotaikinga procesija su degančiomis žvakėmis, kuria prasidėjo šios dienos šv. Mišių liturgija, pašvęstojo gyvenimo atstovus ir pasauliečius tikinčiuosius Vilkaviškio katedroje sutelkė bendrai maldai. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavęs vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC kvietė visus melsti pašaukimų į pašvęstąjį gyvenimą, linkėjo ištvermės jau einantiems šio pašaukimo keliu. Po šv. Mišių parapijos vaikai ir jaunimas šventės dalyvius pasveikino menine programėle. Jaukioje aplinkoje įvyko agapė. Šventės dalyviai nuoširdžiai padėjo atvykusius svetingai priėmusiam katedros klebonui prel. Vytautui Gustaičiui.

-kasp, kasab, slr-

Palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties 81 metinių minėjimas

Sausio 27 d. iškilmingas palaimintojo mirties (gimimo dangui) minėjimas prasidėjo Marijampolės marijonų gimnazijoje profesoriaus kunigo A. Narbekovo paskaita apie bendruomenės kūrimą. Paskaitoje lektorius išskyrė du bendruomenės tipus: šventą bendruomenę ir tariamai šventą. Tariamai šventoje bendruomenėje nebėra vietos kitokiems, tokioje bendruomenėje vieni yra „labiau“ žmonės, kiti – „mažiau“. Tokioje bendruomenėje Dievo gali ir nebūti. Tikra (šventa) bendruomenė paremta svetingumu, jos centras yra Dievas, ir kiekvienas, ateinantis į ją, priimamas. Kunigas A. Narbekovas teigė, kad mes, atsukdami nugarą kitokiam, atsukame nugarą Dievui, pabrėžė, jog šiame tūkstantmetyje turėtume gyventi svetingumu kitokiam, svetimšaliui, jog Dievo reikėtų ieškoti išlaikant ryšį su kitais, kitokiais. Mes turime ne tik nešti Kristų kitiems, bet ir sutikti Dievą kituose. Atsakydamas į klausimą apie toleranciją, kun. A. Narbekovas pabrėžė, kad neužtenka tik toleruoti žmogaus, reikia jį mylėti, tačiau negalima toleruoti

disertacija kunigas siekė atskleisti tą kitą tiesos apie ekonomiką dalį.

Buvo įdomu išgirsti, kad pinigai ekonomikoje jau nėra pagrindinis vystymosi veiksnys. Daug svarbesni dalykai yra žmogaus kūrybiškumas, iniciatyva, verslumas ir veikimo laisvė. Jau pasenęs požiūris apie pasaulio turtą kaip pyragą, kur turtingumas priklauso nuo to, kiek to pyrago atsipjausi. Šiandien tvirtėja naujas požiūris: žmogaus turtingumas slypi mainuose, kur nėra pralaimėtojų, nes visi mainų dalyviai yra laimėtojai. Mainai visiems yra naudingi.

Visas tris paskaitas siejanti tema buvo laisvoji ekonomika, kurios stiprybė ir ateitis slypi teisingai suprastoje laisvės sąvokoje. Laisvoji ekonomika galėtų būti ne laukinis kapitalizmas, bet laisvė, pasak popiežiaus Jono Pauliaus II, kurioje žmogus save valdo, save pranaoksta ir gali save dovanoti. Laivė – tai paklusnumas tiesai apie Dievą ir apie žmogų. Pagrindinis laisvės principas – „daryk gera ir venk blogio“. Nepripažįstant transcendentinės tikrovės ir nepaisant ribos tarp gėrio ir blogio, laisvoji ekonomika neįmanoma. Visuomenė, neįvertinanti autentiškos laisvės reikalavimų, susiduria su pačios laisvės krize ekonomikoje ir visuomenėje.

Anot prelegento, žmogaus laisvę, verslumą ir kūrybiškumą ugdantis veiksnys yra privati nuosavybė. Todėl teisingesnė valstybės politika yra ta, kuri mažina mokesčius ir palieka pinigų žmonių kišenėse, įgalindama pačius žmones būti verslius ir kūrybingus.

Paskaitininkas davė kelis išlaisvinto žmogaus kūrybingumo pavyzdžius: nafta, kuri anksčiau buvo tik tįsus dvokiantis skystis, dabar yra ekonomikos variklis; kompiuteris, kurio procesorių sudaro silicio dioksidas – smėlis, dažnai žemės paviršiuje randama materija; Google naršyklė, sukurta trijų draugų, dabar yra viena populiariausių pasaulyje. Kai išlaisvini žmogaus kūrybiškumą, jis sukuria tokius nuostabius dalykus, už kuriuos pasaulis nepajėgs jam atsilyginti.

Pasak prelegento, įdomu tai, kad teisingai suprasta rinkos ekonomika gali ugdyti žmogaus moralę. Jei žmogus gali plėtoti savo verslumą, jis gali tobulėti kaip žmogus, o jei negali, bus pasyvus visur, net Bažnyčioje. Jei Bažnyčia nekaltės apie ekonomiką, ekonomikos taisyklės ir toliau diktuos pasaulis, o tai, kas gali būti Dievą garbinantis ir žmones vienijantis dalykas, ir toliau liks egoistišku, nuodėmingu savanau-diškumu, žmogų traktuojančiu kaip priemonę, o ne kaip tikslą.

-kmm-

Širdimi į Šiluvą

Šiaurės Amerikos ateitininkų dvasios vadovo kun. Kęstučio A. Trimako teigimu, Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba paskelbė 2007–2008 metų šūkį: „Su gyvuju Dievu mes gyvi – širdimi į Šiluvą!“. Kun. K. Trimakas paaiškino esant istorinį ir dvasinį ryšį tarp Marijos apsireiškimo 400 metų sukakties Šiluvoje bei čia pasakytų Dievo Motinos žodžių ir ateitininkų sąjūdžio, kuriuo siekiama gyventi su gyvuju Dievu. „Švč. Marija 1608 m. mūsų krašte pasigedo Dievo pripažinimo (Sūnaus garbinimo). Pranas Dovydaitis 1911 m. taip pat pasigedo Dievo pripažinimo („Aplink mes išvystame, kad mūsų gadynėje daugelis atsisako nuo gyvojo Dievo“, „Ateitis“, Nr. 1, p. 11)“. Taigi, pasak dvasios vadovo, ateitininkai širdimi atsiliepia į Marijos skundą: „Visų pirma tai reiškia ne tiek išorinį veikimą, kiek vidinį atsinaujinimą, kuris iš vidaus skatintų mus į veiklą“.

Ateitininkams siūloma žvelgti „į tai, ko mūmuse ir aplinkoje reikia vengti, ką taisyti, ką atnaujinti ir kurti. Verta vis giliau suvokti Šiluvos Marijos, Prano Dovydaičio, Jono Pauliaus II, Benedikto XVI, kun. Stasio Ylos ir dr. Antano Maceinos žodžius. Sąjungų ir vienetų vadovybės tepritaiko šį šūkį veiklai pagal narių amžių ir sugebėjimą.“ Jaunesnio amžiaus moksleiviams siūloma suvaidinti istorinius Šiluvos ir ateitininkijos įsikūrimo įvykius, taip pat epizodus, pritaikančius šį šūkį pačių narių aplinkoje dabar. Vyresnieji moksleiviai, studentai ir sen-

to, ką jis blogai daro. Pasak kunigo, palaimintasis Jurgis Matulaitis mums yra palikęs ryškų tikros tolerancijos, „kito“ ir „kitokio“ priėmimo, taip pat ir bendruomenės, paremtos gyvu tikėjimu, kūrimo pavyzdį.

Po paskaitos tikintieji rinkosi į šv. Mišias, kurias aukojo apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kauno vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, vyskupas emeritas Juozas Preikšas, vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, Lietuvos marijonų vyresnysis kunigas Vytautas Brilius MIC, kiti bažnyčios dignitoriai, kunigai.

Sveikindamas susirinkusiuosius vyskupas R. Norvila pakvietė melstis už savo kraštą, kuris visuomet rūpėjo palaimintajam, prašyti, kad ir dvasiniame tikėjimo kelyje palaimintasis Jurgis Matulaitis MIC būtų užtarėjas ir mokytojas. Sakydamas homiliją, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis priminė palaimintojo Jurgio Matulaičio gyvenimo kelią, pabrėžė, kad jis buvo ramybės ir meilės apaštalas, paragino susirinkusiuosius būti maldos žmonėmis, augti šventumu ir meile, būti ištikimus šeimoje ir kasdienybėje.

Šv. Mišių pabaigoje į tikinčiuosius kreipėsis apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas perdavė popiežiaus Benedikto XVI sveikinimus ir akino melsti palaimintąjį Jurgį užtarimo Lietuvos Bažnyčiai ir tikintiesiems, melstis, kad palaimintasis būtų paskelbtas šventuoju. Baigiantis šv. Mišioms visi meldėsi prie palaimintojo Jurgio Matulaičio altoriaus, prašydami jo malonių ir užtarimo.

Po šv. Mišių palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijų, veikiančių įvairiose Vilkaviškio vyskupijos parapijose, nariai rinkosi į pirmąją suvažiavimą. Į susirinkusius kreipėsi sesuo Viktorija Plečkaitytė MVS, sveikinimo žodį tarė Draugijų globojančių vienuolių – tėvų marijonų ir Marijos vargdienių seserų vyresnieji: kunigas V. Brilius MIC, sesuo Ignė Marijošūtė MVS. Apie pirmosios draugijos susikūrimą Kazlų Rūdos parapijoje kalbėjo šios draugijos atstovė Stefanija Trakšėlienė bei įkūrėjas ir pirmasis dvasios vadovas kunigas Tadas Vallianas. Suvažiavime buvo išrinkta Lietuvos palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos taryba. Suvažiavimas baigėsi agape.

-rs-

Pirmasis Pal. J. Matulaičio draugijos suvažiavimas

Prieš metus, sausio 27 d., prasidedant palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio jubiliejinių sukakčių metams, Marijos vargdienių seserys ir tėvai marijonai skyrė ypatingą dėmesį savo vienuolių steigėjo ir atnaujintojo pažinimo ir jo kulto sklaidai. Tam ypač pravertė trečiasis St. Ylos knygos „Jurgis Matulaitis“ leidimas: per dešimtį mėnesių surengta apie 50 knygos pristatymų bažnyčiose, parapijų salėse, miestelių bibliotekose. Išplatinta daugiau nei 3000 knygos egzempliorių.

Dar metų pradžioje, remiantis pal. Jurgio Matulaičio *Užrašais*, laiškais, jį pažinusių atsiminimais, buvo parengta savaitgalio susitelkimo programa „Žmonės pagal Dievo širdį“. Per metus trijose skirtingose grupėse šią susitelkimo programą išėjo bemaž 50 žmonių. Tikimės, kad ir ateityje atsiras susidomėjusių tokia galimybe ir norinčių keliauti šią maldos ir susitelkimo kelionę.

Gilėjanti ir plėtėjanti pažintis su palaimintuoju paskatino tikinčiuosius keliose parapijose atsilipti į prieš keletą metų atsiradusią ir Marijos vargdienių seserų paremtą mintį burtis į Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugiją, kurios tikslas – stiprinti ir ugdyti narių dvasinį gyvenimą bei skatinti melstis prašant malonių per palaimintojo užtarimą. 2007 m. spalio mėnesį į specialų susitelkimo savaitgalį drauge su Draugijos aktyviaisiais susibūrė ir jos veikla besidominantieji. Remiantis jau turima trijų parapijų patirtimi, buvo parengti ir abiejų Matulaičio vienuolių – Marijos Vargdienių seserų ir tėvų marijonų – vyresniųjų 2007 m. lapkritį patvirtinti draugijos nuostatai. Šiuo metu draugijos skyriai jau yra susibūrę aštuoniuose parapijose.

Šiomet sausio 27 d., minint pal. Jurgio Matulaičio mirties metines, Marijampolėje įvyko pirmasis visuotinis draugijos narių suvažiavimas. Po iškilmingų minėjimo šv. Mišių bazilikoje į Marijampolės marijonų gimnazijos salę susirinko beveik 200 draugijos narių iš Kazlų Rūdos, Alytaus Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos, Rumbonių, Lazdijų, Leipalingio, Šakių ir Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapijų, *Pilnų namų* bendruomenės, taip pat būrelis draugijos veikla besidominčiųjų iš kitų Lietuvos vietovių. Susirinkusiuosius sveikino dviejų vienuolių vyresnieji: Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolijos vadovė ses. Ignė Marijošiūtė ir tėvų marijonų vyresnysis Lietuvoje t. Vytautas Brilius. Šis suvažiavimas draugijos skyriams buvo pirmoji proga susipažinti: kiekvienas skyrius prisistatė, kalbėjo apie draugijos kasdienybę parapijoje ar vietovėje, dalijosi patirtimi, džiaugsmiais ir sunkumais.

Suvažiavimas buvo ir steigiamasis: sudaryta draugijos taryba. Pagal draugijos nuostatus po savo atstovą į Tarybą skiria abi draugiją globojančios vienuolijos, o dar trys renkami narių suvažiavime. Pirmąją tarybą dvejų metų kadencijai sudarys vienuolių atstovai – ses. Viktorija Plečkaitytė MVS, t. Kęstutis Brilius MIC ir išrinkti nariai: Vitas Buškevičius iš Marijampolės, Danutė Grimalauskienė iš Šakių ir Aldona Butkevičienė iš Alytaus. Suvažiavimas baigtas bendra giesme ir malda, prašant pal. Jurgio užtarimo, bei jaukia agape, kurios metu draugijos nariai džiugiai bendravo tarpusavyje ir su jų veikla besidominčiais. Džiaugsmo ir nuoširdaus bendravimo nuotaika, lydėjusi visą suvažiavimą, sustiprino Marijos Vargdienių seserų ir tėvų marijonų pasitikėjimą ir ryžtą rūpintis, kad palaimintojo Jurgio Matulaičio pažinimo ir jo kulto sklaida pasiektų tikinčiuosius. Jie pasirengę ir toliau rengti St. Ylos knygos „Jurgis Matulaitis“ pristatymus, stiprinti esančius draugijos skyrius ir skatinti naujų kūrimąsi.

-svp-

Atsinaujinimo diena „Marija – evangelizacijos žvaigždė“

Sausio 27-ąją, sekmadienį, Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto didžiojoje salėje, vyko per tūkstantį dalyvių sutraukusi, tradiciškai triskart per metus rengiama dvasinio Atsinaujinimo diena. Jos rengėjai – katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“, kitos bendruomenės ir maldos grupės, Kauno kunigų seminarijos klierikai – šią dieną skyrė Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejui ir pakvietė apmąstyti temą „Marija – evangelizacijos žvaigždė“. Iš įvairių Lietuvos vyskupijų suvažiavę renginio dalyviai klausėsi dviejų konferencijų, muzikinės meditacijos, dalyvavo plėtojant dienos temą grupelėse, o pabaigoje džiugiai šventė Eucharistiją.

Kaip ir visada šlovinimu ir malda prasidėjusios dienos pirmojoje konferencijoje „Ką skelbia Šiluvos Dievo Motina mums šiandien“ kalbėjo kun. dr. Kęstutis Kėvalas. Ir asmeniniu liudijimu, ir savo išvalgomis plėtota mintis,

draugiai raginami svarstyti ir pritaikyti šūkį savo gyvenime bei aplinkoje, kur susikerta tikėjimas su netikėjimu, kur į moralės ir pasaulėžiūros sritį braunasi reliatyvizmas. Pasak kun. K. Trimako, katalikiškąjį visuomeninį darbą dirbantys ateitininkai – tiek pasauliečiai, tiek dvasininkai – jau yra įsitraukę ar parodę iniciatyvą organizuojant plataus ar vietinio pobūdžio minėjimus 2008 metais; daugiausia tai iškilmingos pamaldos, pavyzdžiui, Los Andžele ir Čikagoje. Detroito ir Klyvlendo ateitininkai ruošiasi vietinio pobūdžio minėjimams.

-kasp-

Padėkota *Caritas* savanorėms

Sausio 29 d. švęsta padėkos diena, skirta ilgametėms Vilniaus arkivyskupijos parapijų *Caritas* centrų savanorėms. Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* labdaros valgyklos „Betanija“ salė buvo pilnutėlė: čia arti šimto *Caritas* savanorių suvažiavo ne tik iš Vilniaus, bet ir iš tolimiausių arkivyskupijos kampelių: Druskininkų, Kabelių, Varėnos, Reškutėnų, Mielagėnų, Švenčionėlių, Lentvario. Padėkos dieną inicijavo administratorė Edita Kundrotienė ir kiti Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* administracijos darbuotojai, norėdami išreikšti dėkingumą ir pagarbą ištikimoms *Caritas* savanorėms, kurios be atlygio ištvermingai dirbo nuo Lietuvos laisvės atkūrimo priešaušrių: slaugė savo miestų, kaimų, parapijų ligonius, rengė ir valgydino stokojančius, badaujančius, organizavo veiklą vaikams iš šeimų, turinčių sunkumų, prausdavo benamius, tvarstydavo jų žaizdas. Tokia buvo ir Vacė Valentelytė, ilgametė Vilniaus Šv. Petro ir Povilo, o vėliau Šv. J. Bosko parapijos savanorė, mirusi padėkos dienos išvakarėse. Ją prisimindami visi susirinkę pasimeldė.

Dauguma *Caritas* savanorių yra senyvo amžiaus, pačios kamuojamos neturto, negalių, vienišumo. Tačiau jų ištikimo apsisprendimo tarnauti kenčiančiam dėka savo aplinkoje galima atpažinti pilną meilės lietuvišką Motinos Teresės veidą.

Padėkos dieną savanosės iškilmingai pasitiko senosios muzikos ansamblio „Affectus“ atliekama baroko muzika, pasveikino kardinolas A. J. Bačkis ir Vilniaus arkivyskupijos Caritas direktorius Linas Kukuraitis. Buvo dalijamos gėlės ir padėkos, galop visi susibūrė prie šventinio vaišių stalo, paruošto Caritas labdaros valgyklos „Betanija“ darbuotojų.

-ja-

Susitikimų ciklas

Vasario 2 d. Vilniaus Šv. Teresės bažnyčios kriptoje Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras pradėjo keturių dalių susitikimų ciklą „Iš Bažnyčios lobyno“. Pirmasis iš jų skirtas „Charizminio dvasingumo“ pamaldumui pažinti.

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijos ses. Ignė Marijošiūtė, pristatydama charizminio pamaldumo pobūdį, sakė, jog būti charizmininku būtina kiekvienam krikščioniui. Krikščionis, sutikęs gyvąjį Dievą, tikrai gauna tam tikrą dovaną, kurios skirtos kitų bendruomenės narių labui. Ses. Ignė aptarė kelias Šventosios Dvasios dovanas, kiek plačiau kalbėjo apie kalbų dovaną, kuri sudomino daugelį jaunuolių, pirmą kartą susidūrusių su tokiu fenomenu. Iš visų dovanų svarbiausia – meilės kitiems dovana, kurią daugelis krikščionių savyje gali atrasti ir tinkamai išskleisti. Ses. Ignė glaustai pristatė charizminio judėjimo istoriją, pabrėžė, kad Vatikano II Susirinkimas naujai atvėrė Katalikų Bažnyčios langus Šventajai Dvasiai, kuri daugybei pasauliečių įvairiose pasaulio šalyse įkvėpė drąsos ir naujų idėjų aktyviau veikti Dievo garbei ir bendruomenės labui. Charizminio judėjimo pamaldumas nuo pat gyvavimo Katalikų Bažnyčioje pradžios taip pat yra palaimintas popiežių Pauliaus VI bei Jono Pauliaus II.

Katalikų evangelizacijos centro darbuotoja Dalė Ulevičienė apžvelgė charizminio dvasingumo Lietuvoje pradžią. Kauno Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios

jog Dievas visada globoja ir yra šalia, o Marijos apsireiškimas Šiluvoje pavadintas aiškiu Dievo ženklų mūsų tautai, kuri istorijoje ne kartą buvo išbandymų akivaizdoje. Tam, kad geriau įsimintume apsireiškimo prasmę, kun. K. Kėvalas siūlė išvelgti apsireiškimo Šiluvoje aplinkybių ir Evangelijos įvykių paraleles. Primindamas Šiluvoje išsakytą Marijos raginimą garbinti jos Sūnų, prelegentas akcentavo Dievo garbinimo, sekmadienio šventimo, tylos su Dievu poreikį dabarties žmogui. „Dievo garbinimas yra pats geriausias būdas šiandien būti su juo“, – sakė kun. K. Kėvalas, atkreipdamas dėmesį, jog per šią nepelnytai gaunamą Dievo dovaną suprantame, jog pasaulis yra Dievo, yra jo mylimas ir mums padovanotas.

Antrąją konferenciją „Marija ir evangelizacija: pajėgumas atsakui ir atsakomybei“ vedė svečias iš Belgijos Josephas Bastinas. Jis priminė pirmųjų krikščionių pasišventimą skelbti Evangeliją, didžiausią savo atsakomybės supratimą, mokėjimą klausytis Dievo ir jam atsiliiepti moteriškuoju būdu – tarsi nuotakai, klausančiai savo jaunikio. Pasak prelegento, Marija, pati pirmoji krikščionė, irgi taip atsiliepė Viešpačiui. Svečias taip atkreipė dėmesį, jog krikščionims nustojus evangelizuoti, Dievas leidžia veikti Marijai, evangelizacijos žvaigždei – jis leido Marijai apsireikšti ir Lietuvoje, paskutiniam Europoje krikštą priėmusiam kraštui. J. Bastinas klausė susirinkusiųjų, ar jie pasirengę būti atsakingais krikščionimis, nes šiais laikais tėra du keliai – naujoji evangelizacija arba sekuliarizacija. Pasak jo, Lietuva laisva skelbti Evangeliją, tad ir švenčiamu jubiliejumi, ir visa evangelizacija svarbu pasakyti pasauliui, ką Dievas darė ir daro dėl mūsų, sudabartinti tai, kas vyko prieš 2 tūkst. metų. Atsinaujinimo dienos dalyviai buvo kviečiami dėl Dievo daryti visa, kas įmanoma, nes „jis pasirenka mažas šalis, kad pakeistų dideles“.

Tarp šių konferencijų dienos dalyviai turėjo progą, išžiūrėdami į salę puošusias ikonas ir klausydami muzikos, Marijos akimis ir mintimis įsimąstyti į Evangelijos naujieną apie apreiškimą Marijai, Elzbietos aplankymą ir Išganytojo gimimą. Tekstus meditacijai „Evangelijos atėjimas į pasaulį: Apreiškimas – Apilankymas – Gimimas“ pagal karmelitiškąją dvasingumą parengė ses. Jėzaus Širdies Teresė OCD, juos lydėjo F. Schuberto „Ave Maria“, kurią atliko Artūras Mikoliūnas (fagotas) ir Aušra Bartkevičiūtė-Gelusevičienė (fortepijonas).

Po pietų renginys tęsėsi darbo grupėse. Apie kerigmos vietą evangelizacijoje kalbėjo dr. Artūras Lukaševičius, kaip esmines įkrikščioninimo dalis išskirdamas liudijimą, kerigmą ir katechezę. A. Lukaševičiaus nuomone, nėra gerai, kai Evangelijos skelbimas prasideda nuo katechezės, t. y. tikėjimo pagrindų perteikimo žmogui pirmą kartą dar neatsivertus, neįtikėjus. Grupėje, pavadintoje „Per Mariją į Jėzų“, legionieriška patirtimi dalijosi Janina Placinskienė bei kitos Marijos legiono narės, padedančios sugrįžti prie Dievo žmonėms šeimose, ligoninėse, senelių namuose. Jos kvietė įsitraukti į šią tarnystę, džiaugėsi akivaizdžiais jos vaisiais. Ses. Liucija Grybaitė FMA vadovavo jaunimui skirtai grupei „Marija, padėk man sutikti Jėzų...“ Jaunų žmonių bei jų vadovų pilnoje auditorijoje savo ėjimą Viešpaties link per skaudžius asmeninius išgyvenimus liudijo svečias iš Italijos, daugelio klausytojų bendraamžis Jeanas Lukas. Salėje tuo metu už norinčius buvo meldžiamasi užtarimo malda, vyko katechezė apie atsakomybės išgydymą.

Visiems renginio dalyviams vėl susirinkus į salę, kun. Rimantas Baltrušaitis pakvietė pasirengti svarbiausiam dienos įvykiui – drauge švenčiamai Eucharistijos liturgijai. Jos dalyviams pabrėžtas Jėzaus atėjimo pas mus ženklų paprastumas: „Tai, kas vyksta prie altoriaus, ir yra ta pati Paskutinė vaka-

rienė: išsitrins laikas ir erdvė; čia bus su mumis Jėzus ir kvies mus artimai bendrystei.“

Eucharistijos šventimui vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ. Koncelebravo kun. K. Kėvalas, kun. K. Rugevičius, kun. R. Baltrušaitis, kun. D. Šukys. Per homiliją ganytojas atkreipė dėmesį į Jėzaus išgydymus iš ligų, kurias jis pirmiausia siejo su žmogaus nuodėmėmis. Mūsų visuomenės, kuriai taip pat reikia gydymo, blogybes arkivyskupas palygino su pagoniškąja Galilėja ir kvietė Marijos pavyzdžiu pirmiausia savo darbų šviesa nešti Kristaus naujieną. „Šitoje *pagonių Galilėjoje* esame pašaukti nešti Evangelijos šviesą, ir tai darome visuomet, kai nuoširdžiai bandome gyventi savo tikėjimu“, – sakė ganytojas, kartu primindamas, kad už klystančius ir savo gyvenimą žudančius turėtume melstis, kaip Paskutinės vakarienos kambaryje meldėsi ir Marija.

Užbaigdamas pamaldas ir suteikdamas ganytojišką palaiminimą, Atsinaujinimo dienos dalyvius arkiv. S. Tamkevičius pakvietė dalyvauti Sekminių šventėje Šiluvoje ir arkivyskupijos Eucharistiniame kongrese, kuriais rengiamasi Švč. M. Marijos apsišaukimo Šiluvoje 400 m. jubiliejui.

Renginys baigėsi giesme ir nuoširdžiais plojimais dėkojant Viešpačiui ir Dievo Motinai už apsišaukimo žinią Lietuvai. Jubiliejaus temai bus skiriama ir kita, balandžio 13-ąją vyksianti Atsinaujinimo diena. -kasp-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 22 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje surengta pirmoji šiais metais nuolatinio kunigų ugdymo konferencija. Ji prasidėjo tradicine bendra konfratūrų malda. Į konferenciją susirinko didžiuma arkivyskupijoje tarnaujančių dvasininkų, jai vadovavo arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Ganytojas perskaitė dvasininkams skirtą pranešimą apie kun. Stasį Ylą, jo gyvenimą ir asmenybę pateikdamas kaip tikėjimo liudijimą ir kunigystės pavyzdį. Ganytojo teigimu, pasirengimas jubiliejui reikšmingas tiek, kiek bus padedama tikintiesiems atrasti santykį su Dievo Motina. Kita vertus, jis bus prasmingas, kai visi, įskaitant ir kunigus, sieks dvasinio atsinaujinimo. Čia, pasak arkivyskupo, gali padėti ir kun. Stasio Ylos, kurio gimimo šimtmėtį šiemet minime, gyvenimo pavyzdys.

Savo pasakojimą ganytojas iliustravo nuotraukomis, skaitė amžininkų (Juozo Brazaičio, ses. Onos Mikailaitės) liudijimus, pabrėžė S. Ylos gebėjimą būti nepamainomu jaunimo vadovu, mokėti įsigilinti į žmogaus dvasią, bendrauti su įvairios kultūros ir išsilavinimo žmonėmis, nuolat ieškoti naujų būdų, kaip skelbti Evangeliją, būti populiariam tarp žmonių, tačiau jiems ne pataikauti, bet išlaikyti dvasios gelmę. Kunigams buvo pristatytos S. Ylos knygos, atskirai paminėtas kruopštus autoriaus darbas rengiant studiją „Šiluva Žemaičių istorijoje“, kitos jo svarbios mintys apie Dievo Motinos apsišaukimo Šiluvoje prasmę. Pabaigoje ganytojas palinkėjo kunigams S. Ylos idealizmo. Asmeniniu liudijimu apie kun. S. Ylą konferencijoje pasidalijo ir t. Leonas Zaremba SJ.

Šioje konferencijoje dalyvavęs Kauno m. Centro policijos komisariato viršininkas Gintautas Dirmeikis padėkojo kunigams už bendradarbiavimą vykdamant projektą „Policijos ir bažnytinės bendruomenės partnerystė“. Šis projektas, skirtas apsaugoti vyresnio amžiaus žmones nuo telefoninių sukčių, buvo labai sėkmingas: tokių apgaudinėjimo atvejų ir nukentėjusių žmonių

katalikų maldos grupė „Ugnies vaikai“ drauge su jaunimu, susirinkusiu iš Vilniaus krašto, charizminiam pamaldumui būdingomis giesmėmis ir spalvingomis vėliavomis šlovino Dievą, skaitė ištraukas iš Šventojo Rašto ir spontaniškai meldėsi. Po maldų visi susirinkusieji draugiškai bendravo agapėje.

Antrasis susitikimas iš numatyto ciklo bus apie „Ignaciškąjį dvasingumą“. Trečiojo tema – „Liaudies pamaldumas kantičkinėmis giesmėmis“ ir ketvirtuoju susitikimu „Benediktiniškas dvasingumas“ kovo 8–9 d. Palendrių Šv. Benedikto vienuolyne šis pažintinis ciklas užbaigiamas. Visų šių susitikimų tikslas – susipažinti su įvairaus pobūdžio dvasingumais, kurie jau daugybę metų gyvuoja Katalikų Bažnyčioje, ir sudaryti jaunimui tinkamas sąlygas sustiprinti draugystę su Jėzumi. Į susitikimus reikėtų iš anksto užsiregistruoti Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centre.

-sbruž-

Keliais žodžiais

Panevėžys. Sausio 6–12 d. Panevėžio vyskupas J. Kauneckas Basųjų karmeličių šv. Kūdikelio Jėzaus Teresės ir šv. Juozapo vienuolyne Paštuvoje (Kauno r.) dvylikai Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos šeštakursių, besiruošiančių priimti diakonato šventimus, vedė rekolekcijas.

-P-

Vilkaviškis. Sausio 20 d. Vilkaviškio katedroje po sumos šv. Mišių bendruomenės akivaizdoje bažnyčios puošėja, parapijos pastoracinės tarybos narė, muziejininkė Aušra Mickevičienė buvo pagerbta už puikiai ir atsakingai parengtą knygą „Vilkaviškio krašto kryžiai ir kryždirbiai“. Knygos pristatymas sausio viduryje vyko krašto muziejuje. Išliekamąją istorinę ir kultūrinę reikšmę turinčiame leidinyje yra per 300 kryžių nuotraukų, trumpos jų metrikos, įžangoje pateikiama istorinė ir kultūrinė informacija, apibūdinamas kryžių nainkinimo šiame krašte laikotarpis.

Vilkaviškis. Sausio 20 d. parapijos salėje surengta dekanato moksleivių religinės poezijos skaitymo konkurso „*Verba mea auribus percipe, Domine*“ („Išgirsk mano žodžius, Viešpatie“) laureatų programa. Vilkaviškio dekanato prelatas Vytautas Gustaitis inicijavo šie konkursai rengiami jau daug metų. Šiemetinis buvo skirtas artėjančiam Vilkaviškio katedros konsekracijos 10 metų jubiliejui paminėti. Atrankiniame ture dalyvavo per penkiasdešimt skaitovų, buvo parengtos kelios kompozicijos. Komisija, kurios pirmininkas prel. V. Gustaitis, laureatais atrinko 20 dalyvių (tarp jų trys kompozicijos). Laureatams prelatas įteikė specialius diplomus ir po saldų prizą, atskirai padėkojo vaikams rengusiems mokytojams.

Nuo tos pačios dienos parapijos salėje eksponuojama pirmą kartą organizuota (irgi prelatas inicijavo) dekanato moksleivių piešinių paroda „Piešiu TAU“, skirta taip pat katedros konsekracijos 10-mečiui. Eksponuojama per šimtas piešinių, kurių autoriai – 7–17 metų moksleiviai iš įvairių rajono mokyklų.

-bn-

Panevėžys. Sausio 23 d. Panevėžyje lankėsi Vilniaus teatras „Lėlė“, kuris parodė miesto gyventojams Vytauto V. Lansbergio režisuotą spektaklį „Vilis“ apie Vilių Orvidą. Tai ne tik istorija apie Vilių Orvidą, bet ir režisieriaus, aktorių metafiziniai apmąstymai.

Kazlų Rūda. Sausio 24 d. Lietuvos Biblijos draugija į VĮ Kazlų Rūdos mokomosios miškų urėdijos Miško muziejų atvežė dvi parodas: „Biblija istorijoje ir šiandien“ ir „Pranašas Jona“. Tai jau 32 miestas, į kurį atkeliauja ši paroda. Parodą pristatė LBD direktorius M. Mikalajūnas ir projektų vadovė V. Kalinauskienė. Parodos atidaryme dalyvavo parapijos kunigai – klebonas G. Kuliešius, I. Plioraitis, R. Budrevičius, diak. G. Keršis, taip pat nemažas mokytojų, kultūros darbuotojų, moksleivių būrys. Parodos atidarymo metu žodį tarė vysk. R. Norvila, miškų urėdas A. Zdanevičius.

-vf-

labai sumažėjo, o pats projektas pripažintas geriausia praėjusių metų policijos iniciatyva palaikant partnerystę su visuomene Lietuvoje. Komisariato viršininkas pakvietė dvasininkus ir toliau bendradarbiauti, t. y. raginti savo tikinčiuosius parapijose būti ypač atsargius ir budrius keliuose, nešioti atšvaitus tamsiu paros metu, transporto priemonėse segtis saugos diržus. Kunigams buvo padalyta lankstinukų, pasakojančių apie policijos darbą, skrajučių – saugaus elgesio gatvėse atmintinių ir pan.

Kunigai taip pat aptarė svarbius Šiluvos Dievo Motinos jubiliejinių metų akcentus, pasidalijo pasirengimo jubiliejui rūpesčiais.

-kasp-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 29 d. Kaišiadorių sielovados centre vyko vyskupijos kunigų diena – nuolatinio ugdymo susirinkimas. Pirmojoje susirinkimo dalyje kalbėjo mons. Alfonsas Svarinskas tema „Bažnyčia ir nūdienos visuomenė Lietuvoje: moralinės padėties Lietuvoje apžvalga ir išeitys“. Mons. A. Svarinskas atkreipė kunigų dėmesį į būtinybę raginti tikinčiuosius kiekvieną sekmdienį dalyvauti šv. Mišiose, kas mėnesį atlikti išpažintį, neapleisti kasdienės maldos bei pagalbos vienas kitam. Prelegentas įvardijo daugumą nūdienos problemų moralės srityje – melą, vagystes ir korupciją, palaidumą ir kt. Kaip išeitį monsinjoras minėjo „Marijos radijo“ transliuojamą rožinio maldą kiekvieną dieną: į šią maldą, anot monsinjoro, turėtų įsitraukti didžiama Lietuvos tikinčių katalikų, melddami dvasinio ir moralinio tėvynės atgimimo.

Vėliau kalbėjusi ses. Vincenta Slavėnaitė MVS, Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* reikalų vedėja, apžvelgė pastarojo meto Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* veiklą bei pristatė šio centro parengtą lankstuką. Prelegentės teigimu, 2007 m. Kaišiadorių vyskupijos parapijose veikė 30 *Caritas* grupių, vienijusių apie 300 savanorių. Ses. Vincenta paminėjo svarbiausias *Caritas* kuruojamas programas ir veikas.

Kaišiadorių vyskupo generalvikaras kun. dr. Algirdas Jurevičius atkreipė kunigų dėmesį į *Caritas* veiklos svarbą parapijose, ragino kunigus, remiantis Kaišiadorių vyskupijos vyskupo patvirtintu *Caritas* statutu, kiekvienoje parapijoje įsteigti *Caritas* savanorių grupes, kurios padėtų parapijų vargstantiems. Šia proga jis priminė kunigams popiežiaus Benedikto XVI encikliką *Deus caritas est*. Generalvikaras citavo šias enciklikos mintis: Eucharistija, nevirstanti konkrečia meilės praktika, subyra į fragmentus; Bažnyčia turi praktikuoti meilę ir kaip bendruomenę; iš to išplaukia, jog meilė, idant galėtų būti tvarkinga bendruomeninė tarnyba, turi būti organizuota (organizuotas *Caritas*); *Caritas* įsitvirtino kaip viena iš Bažnyčios esminių sričių greta sakramentų teikimo bei Dievo žodžio skelbimo; *Caritas* nuo Bažnyčios esmės neatsiejamas lygiai taip, kaip sakramentų tarnyba ir Evangelijos skelbimas. Užbaigdamas šią temą generalvikaras kunigams uždavė retorinį-loginį klausimą: „Jei parapijoje nėra *Caritas* grupės, ar reikalinga Eucharistija?“

Kalbėdamas apie pašaukimus į kunigystę, kun. A. Jurevičius atkreipė dėmesį į padėtį Lenkijoje: 2006 m. į kunigų seminarijas Lenkijoje įstojo 1029, o 2007 m. – 786 asmenys (243 mažiau). 2006 m. seminarijose studijavo 4612 seminaristų, o 2007 metais – 4257 seminaristai (355 mažiau). Pasak generalvikaro, už pašaukimus Lenkijoje atsakingas vyskupas jau atkreipė dėmesį, jog tai – nerimą keliantis signalas. Apžvelgdamas pašaukimų padėtį Lietuvoje, generalvikaras taip pat pateikė keletą skaičių: pavyzdžiui, 2006 m. Lietuvoje buvo 154, o 2007 m. – 122 seminaristai (32 mažiau). Į parengiamąjį kursą 2007

metais įstojo tik 13 jaunuolių. Po to Kun. A. Jurevičius nurodė galimas būdus padėčiai gerinti, atkreipė kunigų dėmesį į šiais metais Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos kvietimą: Vilniaus kunigų seminarijos vadovybė kviečia 11–12 klasių moksleivius ir vyresnius jaunuolius, besidominčius kunigo pašaukimu, į pašaukimų rekolekcijas.

Kaišiadorių katedroje švęstoms Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis; melstasi už kunigus – mons. kan. P. Bakšį, kan. J. Meidų, kan. J. Mintaučkę, kun. M. Balnį, kun. B. Buliką ir kun. I. Milašų, kurių mirties sukaktys minimos šiais metais. -kgt-

Pastoracinė savaitė kunigų seminarijoje

Sausio 9 d. vakare, Vilniaus šv. Juozapo seminarijos auklėtiniams sugrįžus po žiemos atostogų, prasidėjo kasmetinė pastoracinė savaitė.

Sausio 10 d. seminaristai lankėsi Lietuvos centriname valstybės archyve, kur tris valandas trukusios ekskursijos metu susipažinta su archyvo istorija, šiandien jo veikla, dokumentų, fotografijų, kino ir garso skaitmeninio skyriais. Tądien pirmąkart išgirstas J. Tumo-Vaižganto balsas, išvystas originalus A. Smetonos, F. Ruzvelto parašas, prisiliesta prie t. Vaclovo Aliulio MIC asmeninių albumų.

Sausio 11 d., reaguodami į tai, kad mažėja atsiliepiančių į kunigystės pašaukimą jaunuolių, seminaristai mažomis grupelėmis išvyko į Valkininkų, Šalčininkų, Maišiagalos, Pabradės, Paluknio ir penkias Vilniaus mokyklas kalbėtis su moksleiviais apie kunigystę. Susitikimų metu ne tik pristatytas kunigo gyvenimo ir tarnystės kelias, bet ir dalytasi savo pašaukimo istorijomis, atsakinėta į klausimus. Vaikinus, norinčius labiau susipažinti su pašaukimu į kunigystę, mąstančius apie savo išitraukimą į Viešpaties vynuogyną, klierikai kvietė į pašaukimo rekolekcijas. Tos pačios dienos vakarą į seminariją pristatyti Pasaulio gailestingumo kongreso kaip vienas šio renginio globėjų atvyko kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Jis skaitė pranešimą „Vilnius – Dievo Gailestingumo miestas“, kurį iliustravo gailestingumo tradiciją ir kultą nušviečiančiomis skaidrėmis. Kun. Jurgis Vitkovski, Lietuvai atstovaujantis kongreso tarybos narys, pristatė kongreso programą. Susitikimas baigtas koplyčioje, kurioje visi drauge meldėsi Gailestingumo litaniją.

Sausio 12 d. kinematografė Joelle Galiauskas vedė seminarą „Teologinis žvilgsnis į kino meną“. Viešnia mokė klierikus atpažinti ir pasirinkti vertingus filmus, išmokti į kiną žiūrėti kritiniu žvilgsniu bei atrasti iš pirmo žvilgsnio nepastebimus, tačiau labai reikšmingus „kodinius“ vaizdinius.

Sausio 14–15 d. *Gyvenimo ir tikėjimo* instituto darbuotojai dvi dienas trukusiame seminare kalbėjo apie dvasinį vadovavimą, paremtą ignaciškuoju dvasingumu. Seminaro vadovai praktiškai mokė klausymosi meno, dvasių skyrimo, įsijautimo, Dievo patirties apmąstymų, tinkamo klausimų formulavimo. Seminaristai turėjo progą savo patirtimi ir išvalgomis pasidalyti grupelėse, individualiuose pokalbiuose, įsijausdami į pasiūlytas situacijas pagal konkrečius elgesio būdus.

Sausio 16 d. Elvyra Kučinskaitė kartu su kitais Išsiskyrusių sielovados centro darbuotojais supažindino klierikus su savo centro veikla bei išsiskyrusių žmonių sielovados galimybėmis. -mb-

Vilnius. Sausio 26 d. Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centre vyko Vilniaus arkivyskupijos parapijose dirbančių katechetų susitikimas, skirtas pasiruošti gavėnios laikotarpiui. Susitikimo metu savo mintimis apie Kristaus kančios sampratą ir jos išgyvenimą šiandieninėje visuomenėje dalijosi ses. Gema Jadvyga Stanelytė SJE. Vėliau VAKC darbuotojai (Birutė Jachimovič ir Tomas Pinigis) pristatė gavėnios laikotarpio paprinės katechezės veiklos aspektus. Katechetams buvo primintos jau kurį laiką sėkmingai naudojamos bei pristatytos naujai sukurtos metodinės priemonės, skirtos paprinei katechezei gavėnios laikotarpiui. Dalyviai supažindinti ne tik su metodinėmis priemonėmis, bet ir su jų panaudojimo galimybėmis įvairaus amžiaus grupėse.

-vakk-

Širvintos. Sausio 27 d. Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro Širvintų (dekanato) skyrius minėjo savo veiklos 10 sukaktį. Skyrius įsteigtas Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro iniciatyva, aktyviai remiant ir pagelbint tuometiniam Širvintų parapijos klebonui dekan. mons. Juozui Dabravolskui. Šiam skyriui visą dešimtmetį vadovauja Irena Vasiliauskienė, Širvintų parapijietė, jai talkina per 10 savanorių. Nuo 1998 m. Šeimos centro Širvintų skyriuje Santuokos sakramentui, o ir krikščioniškam šeimos gyvenimui rengėsi 427 sužadėtinių poros iš įvairių Širvintų dekanato parapijų. Minint šią sukaktį Širvintų šv. arkang. Mykolo parapijos bažnyčioje buvo celebruojamos šv. Mišios už šeimas, Šeimos centro Širvintų skyriaus savanorius. Po šv. Mišių Širvintų parapijos namuose skyriaus vadovė ir bendradarbius sveikino Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro administracija, Kaišiadorių vyskupijos vyskupo vardu – kurijos kancleris, kiti asmenys; šventės dalyviai klausėsi giesmių, pranešimų, susibūrimas baigėsi agape.

-kvšč-

AKLUMAS IR TIKĖJIMAS

IV gavėnios sekmadienis (A)

1 Sam 16, 1.6–7.10–13; Ef 5, 8–14; Jn 9, 1–41

Rytų šalyse dėl akinančios saulės, parazitų, nešvaros, ypač ankstesniais amžiais, būdavo daug akių ligų. Aklųjų neišskirdavo iš visuomenės kaip raupsuotųjų. Neregio, gyvenančio toje pačioje visuomenėje tarp reginčiųjų, buvimas yra iškalbingas ir jaudinantis ženklas. Aklasis, nors nemato išorinių medžiaginių dalykų, įžvelgia žmogaus vidinį pasaulį, jis nuolat išgyvena žmogaus vargingumą ir geriau suvokia ateities viltį. Aklasis tampa palyginimu tiems, kurie neranda priegios prie Dievo tikrovės. Susidūrus su neregium, labai kvailai skamba „reginčiųjų“ abejonės ir jų nematomų dalykų neigimas. Kaip aklasis negali spręsti apie tai, kas išoriškai matoma, panašiai taip ir netikintysis negali daryti išvadų apie tai, kas nematoma akimis, bet suvokiama tikėjimu. Jėzus gydė akluosius ne vien todėl, kad jo meilė ragino tai daryti konkrečiam sutiktam žmogui. Jis taip pat norėjo parodyti ženklą, jog atėjo atskleisti daugelio žmonių aklumo ir, kur įmanoma, jį išgydyti. Jėzui apsireiškus daugiau nebereikia bejėgiškai klaidžioti dvasios tamsoje.

Jėzus gydymas nesiima magiškų praktikų – sumaišydamas seiles su žeme jis nurodo savo dieviškąjį ir drauge žmogiškąjį veikimą. Aklasis išgirsta ne vien Jėzaus žodį, bet ir jaučia Jėzaus palietimą. Jis taip pat turi nusigauti iki Siloamo tvenkinio ir jame apsiplauti. Aklumą išgydo ne gydamosios vandens savybės, bet tikėjimu priimama Dievo malonė. Tikėjimu įvykdes tai, ką nurodė Jėzus, aklasis tampa ne tik regintis, bet ir tikintis.

Skaitinys apie aklo gimusio žmogaus išgydymą specialiai parenkamas liturginiu gavėnios laikotarpiu. Kasdienis gyvenimas mus daro trumparegius ir silpnaregius. Mūsų akis tarsi užtamsina rutinos, nuovargio ir nuodėmės valktis. Gavėnios laiku Jėzus vėl nori mums gražinti atvirą žvilgsnį, kad regėtume Dievą ir Dievo pasaulį. Dėkokime Dievui už šį gydymą.

Ne tik mūsų dienomis stebuklai sukelia diskusijų. Ir Jėzaus laikais fariziejai abejojo išgydyto varguolio tapatybe, svarstė, ar jis tikrai aklas nuo gimimo, užuot iš karto patikėję akivaizdžiu stebuklu. Galiausiai jie tiesiog bando užtildyti nepatogų išpažinėją.

Šabo šventimas būdingas ir šiandienos judaizmui. Šabas pabrėžia sandorą su Dievu ir įrodo tikėjimo tapa-

tybę. Maldingas žydas, švęsdamas šabą, išsiskiria iš aplinkos. Kas nesilaiko šabo, nėra iš Dievo ir ignoroja sandorą su Dievu. Jėzus atėjo pakeisti senąją Sandorą, įsteigdamas naująją Sandorą. Jis piktna žydas pačiu gydymo būdu net labiau negu išgydymo faktu. Jėzus atskleidžia jų skrupulingą šabo įsakymo suvokimą. Jis būtų galėjęs išgydyti akląjį vien tardamas žodį, nors ir tai, fariziejų supratimu, būtų pažeidę šabo poilsį. Tačiau Jėzaus padarytas veiksmas, purvo iš žemės ir seilių sumaišymas, buvo griežtai draudžiamas. Tuo Jėzus nori priversti fariziejus pakeisti savo mąstyseną. Juk truputis sumaišyto purvo negali pakenkti Dievo garbei ir sutepti Viešpaties dienos. Tarnystė žmogui suderinama su šabo dieną reikalaujama Dievo garbinimu. Šie du dalykai yra viena, panašiai kaip dvi meilės įsakymo dalys.

Žydai buvo neteisūs manydami, jog nusidėjęs negali daryti stebuklų ir Dievas neišklauso nusidėjęlio. Negalima taip supaprastinti dalykų. Pats Jėzus mus išpėjo: netikri mesijai ir pranašai rodys efektingus ženklus. Dvasių skyrimas yra vienas sunkiausių krikščioniui nuolat tenkančių uždavinių. Reikia atsispirti pagundai akiai melsti vien pasisekimo.

Fariziejai išvarė išgydytąjį iš sinagogos. Ši ekskomunikacija reiškė daugiopas netektis jo socialiniame asmeniniame gyvenime. Nuo šiol šis vyras atmetamas, paniekinamas. Jam tenka panašus likimas kaip Jėzui, kuris iš švento Jeruzalės miesto išvaromas nukryžiuoti ant užmiestyje esančios Golgotos kalvos. Joks krikščionis negali išvengti panašaus likimo, kai išpažįstamas tikėjimas išskiria jį iš anksčiau buvusios palankios netikintųjų „aklųjų“ draugijos.

Tikėjimo kelyje taip pat darome pažangą. Išgydytasis fariziejų akivaizdoje pirmiausia išpažino, kad Jėzus yra pranašas. Tačiau Jėzus veda jį tikėjimo keliu toliau. Tikėjimas nėra vienkartinis įtvirtintas aktas, tai nuolatinis augimas vis geriau pažįstant Kristų ir Dievą. Nepakanka remtis vien vaikystės katekizmo žiniomis.

Išgydytasis yra pasirengęs tikėti į Mesiją, kad ir kas jis būtų. Jis yra teisus. Žmogui nevalia kelti išlygas tikėjimui. Dievas bet koku atveju turi būti pripažįstamas, jis ateina taip, kaip pats nori. Tuomet, kas iš pradžių atrodė priešinga protui, tampa net labai prasminga. Tai, kas atrodė nesuprantama, pakylėja protą virš jo pradinų galimybių. Įtikėjęs žmogus garbindamas parpuola ant kelių. Tikėjimas nėra vien vidujinis išgyvenimas, jis verčia mus suklypus pagarbinti Dievą. Tikėjimas yra veiksmas, kuriame dalyvauja visas žmogus.

LOZORIAUS PRIKĖLIMAS

V gavėnios sekmadienis (A)
Ez 37, 12b–14; Rom 8, 8–11; Jn 11, 1–45

Artimiausi Jėzaus žmonės geriausiai pažino jo meilę: jo motina Marija, taip pat Lozoriaus seserys Morta ir Marija iš Betanijos išsako savo širdies rūpesčius, nepateikdamos konkrečių prašymų. Jos tiki, jog pakanka pavesti visą reikalą Jėzaus meilei. Palieka Jėzui nuspręsti, koku būdu suteikti pagalbą. Toks santūrumas reiškia didžiulį tikėjimą. Mes savo maldose neretai iki smulkmenų Dievui nurodinėjame, ką jis turėtų nuveikti, tačiau tokia nuostata tik išduoda mūsų tikėjimo menkumą.

Nors Jėzus tvirtina, kad Lozoriaus liga „ne mirčiai“, jis vis dėlto netrukus miršta. Tačiau Lozoriaus mirtis nėra beviltiška pabaiga, ja pašlovinamas Dievo Sūnus. Kaip gali teikti garbę merdėjimo skausmai? Dievui garbę teikia ne vien klusnus kančios priėmimas, bet ir tai, kad Lozoriaus prikėlimas apreiškia būsimą galutinį mirusiųjų prikėlimą per Dievo galybę. Lozoriaus prikėlimas nuveda Jėzų ant kryžiaus; išaukštinimas ant kryžiaus yra pirmoji Jėzaus pašlovinimo pakopa.

Jėzaus delsimas atrodo visiškai nepaaiškinamas. Sužinojęs apie Lozoriaus ligą jis lieka vietoje dar dvi dienas. Svetimiams ir nepažįstamiems jis skubėjo pagelbėti net nepaisydamas šabo, o savo mylimąjį bičiulį palieka mirti. Seserims Mortai ir Marijai, kurias, pasak Rašto, Jėzus taip pat myli, taip elgdamasis užduoda sunkų rūpestį. Jis nesikišdamas leidžia įvykti baisiems ir skausmingiems dalykams. Patirdami išbandymus mes taip pat turime patikėti, kad Jėzus mums yra numatęs dar kažką daugiau. Mirtis nėra argumentas, nukreiptas prieš jo meilę, lygiai taip pat kaip Jėzaus mirtis nėra argumentas, kad Tėvas jo nemylė. Tai, ką Jėzus numato, kartais paaiškėja per keturias dienas, kartais gal per ketverius metus, o gal paaiškės tik tuomet, kai galutinai stosime jo akivaizdon.

Jėzaus pokalbis su giliai sukręsta Morta – vienas labiausiai jaudinančių Šventajame Rašte perteiktų dialogų. Morta pradeda dviem sakiniais, išreiškiančiais sumišusį žmogišką priekaištą, tikėjimą ir prašymą. Dėvint gedulo drabužius ne visuomet prabylama apgalvotai ir santūriai. Morta iki galo nesugeba priimti to, kas yra įvykę. Ji nelaiko Lozoriaus mirties galutiniu įvykiu, kol Jėzus apie tai nieko nepasakė ar dėl to nieko nepadare. Jos įsitikinimu, kažkas dar būtina turi įvykti. Jėzus jai žada, kad brolis prisikels. Tačiau mirusiųjų prisikėlimas paskutinąją dieną Mortai yra labai tolima paguoda.

Jėzus jai atsako: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas“ – prisikėlimas ir gyvenimas priklauso nuo manęs. Jėzus kalba ne vien apie sielos nemirtingumą, nors to ir neigia. Jis sako, kad kiekvienas tikintysis tikėjimu įveikia mirtį. Tikėjimu jam dovanojamas amžinasis gyvenimas, nepavaldus mirties puolimui. Šis dieviškasis gyvenimas nėra biologijos ar psichologijos objektas, jis neištiriamas mokslo instrumentais, tai gryna Dievo malonės dovana.

„Ar tai tiki?“ Šiuo klausimu Jėzus iš Evangelijos kreipiasi ir į mus reikalaujamas atsakyti „taip“ arba „ne“. Atkreipkime dėmesį, kad Jėzus klausia Mortos, ar ji tiki jo apreiškta tiesa, o Morta atsako išpažindama ne Jėzaus teiginio tikrumą, bet patį Jėzaus asmenį. Morta yra teisi: mes tikime ne koku nors dalyku, bet į patį Jėzų. „Tikiu, jog tu Mesijas, Dievo Sūnus“ – jis buvo pažadėtas pasauliui ir jam apsiereiškė.

Mirties akivaizdoje Jėzus taip pat nelieka bejausmis. Evangelistas Jonas rašo, kad bičiulio mirtis jį sujaudino ir nuliūdino iki ašarų. Jį jaudina taip pat jo paties jau nebetolima ir numanoma mirtis. Dievo Sūnaus būtis nesusiaurina jo žmogiškosios būties, tačiau leidžia ją dar visapusiškiau išgyventi. Būdamas vyras Jėzus verčia retai. Tačiau matydamas šventojo miesto Jeruzalės žlugimą, tautos sunaikinimą ir bičiulio mirtį Jėzus nesigėdija savo ašarų.

Žydai vis dėlto tikėjo, kad Jėzus galėjo sutrukdyti Lozoriui mirti. Tačiau sykį ištikus mirčiai joks stebukludaris bejėgis. Nė vienas nebetiki Lozoriaus prikėlimo galimybe. Kai Jėzus paprašo nuristi akmenį nuo Lozoriaus kapo, visi mano, kad jis nori dar kartą pamatyti mirusį bičiulį. Norėta jį sulaikyti ir apsaugoti nuo nemalonaus dvoko, kilusio per keturias dienas gendant lavonui. Tačiau Jėzus nesileidžia perkalbamas ir atkakliai liepia nuristi akmenį. Jis užtikrintai siekia savo tikslo, žino, ko nori ir ką daro.

Įdėmiai klausomės Jėzaus maldos balso. Labai dažnai Jėzus tyli. Daug tylos ir šioje scenoje. Tačiau po to jis garsiai prabyla, ir galime klausytis, kaip Sūnus kalbasi su Tėvu. Ši scena mus moko, kaip Dievo vaikai gali kalbėtis su savo Tėvu. Ar mes, kaip Jėzus, esame tikri, jog Dievas mus visuomet išklauso? Ar manome, kad Jėzaus, besimeldžiančio Alyvų kalne, Tėvas neišklausė? Vis dėlto išklausė: Jėzaus malda visiškai atitinka Tėvo valią.

Jėzaus įsakymas nuskamba mirusiam Lozoriui kaip miegančiam. Jėzaus žodis panašiai pasieks ir mus: prisikėlęs Jėzus nepamiršta savo mokinių ir bičiulių. Mes visi išgirsime Žmogaus Sūnaus balsą ir gyvensime.

Katalikiškojo auklėjimo kongregacija

Drauge ugdyti katalikiškojoje mokykloje. Pašvęstojo gyvenimo asmenų ir pasauliečių tikinčiųjų bendra misija

Ižanga

1. Ypač sparti ir dažnai prieštaringa mūsų laikų plėtra edukacinėje srityje kelia mokyklai iššūkių, raginančių ieškoti tinkamų atsakymų ne tik turinio ar didaktinių metodų atžvilgiu, bet taip pat žvelgiant į *bendruomeninę patirtį*, būdingą auklėjamajai veiklai. Šių iššūkių svarba kyla iš *socialinio, kultūrinio ir religinio sudėtingumo* aplinkos, kurioje auga jaunosios kartos ir kuri daro reikšmingą įtaką jų gyvenimui. Turimi omenyje plačiai paplitę reiškiniai: dėmesio stoka pamatinėms žmogaus gyvenimo tiesoms, individualizmas, moralinis reliatyvizmas ir utilitarizmas, – jie persmelkia ypač turtingas ir išsivysčiusias visuomenes. Prie to reikia pridurti sparčius struktūrinius pokyčius, globalizaciją ir naujų technologijų taikymą informacijos srityje, tai vis labiau veikia kasdienį gyvenimą ir ugdymo procesą.

Negana to, spartėjant plėtrai didėja atotrūkis tarp vargingų ir turtingų šalių ir plinta migracijos reiškinys, toje pačioje teritorijoje ryškėja kultūrinės tapatybės įvairovė ir dėl to kylančios integracijos pasekmės. Visuomenėje, kuri yra drauge globali ir diversifikuota, lokali ir apimanti visą planetą, kurioje yra įvairių ir prieštarų pasaulio bei gyvenimo aiškinimo būdų, jaunuoliai susiduria su skirtinga vertybių ar antivertybių pasiūla, kuri tolydžio vis labiau stimuliuoja, tačiau drauge vis menkesniu mastu yra visiems bendra savastis. Prie to prisideda sunkumai, kylantys dėl šeimos stabilumo problemų, vargo bei skurdo, ir visa tai sukuria paplitusią sumaišties jauseną egzistenciniu ir emociniu lygmeniu ir jautriu jaunuolių augimo bei brendimo laikotarpiu jiems gresia pavojus būti „siūbuojamiems bei nešiojamiems bet kokio mokymo vėjelio“ (plg. *Ef 4, 14*).

2. Šiame kontekste neatidėliotinai svarbu pasiūlyti jaunuoliams mokyklinio ugdymo kursą, kuris nebūtų apribotas individualistiniu ir instrumentiniu pasinaudojimu siekiant įgyti kvalifikaciją. Mokiniai, įgydami žinių, turi taip pat giliai išgyventi dalijimosi su savo ugdytojais patirtį. Norint sėkmingai įgyvendinti šią patirtį reikia, kad ugdytojai būtų atviri ir gerai pasirėngę pašnekovai, sugebantys pažadinti ir nukreipti geriausias moksleivių jėgas į tiesos bei būties prasmės paiešką ir pozityvų savęs ir savo gyvenimo statydinimą, siekdami integralaus ugdymo. Galiausiai „tikras ugdymas neįmanomas be tiesos šviesos“ (1).

3. Ši perspektyva apima visas mokyklines institucijas, tačiau dar labiau tiesiogiai katalikiškąją mokyklą, kuri nuolat rūpinasi visuomenės ugdymo poreikiu, nes „mokymo problema buvo visuomet glaudžiai susijusi su Bažnyčios misija“ (2). Katalikiškoji mokykla dalyvauja šioje misijoje kaip tikras bažnytinis subjektas su savo ugdomąja tarnyste, gaivinama Evangelijos tiesos. Būdama ištikima savo pašaukimui ji pasirodo „kaip vieta, kur žmogiškoji asmenybė visapusiškai ugdoma pagal aiškų ugdymo planą, kurio pagrindas yra Kristus“ (3), orientuodama kurti tikėjimo, kultūros ir gyvenimo sintezę.

4. Katalikiškosios mokyklos sumanymas yra įtikinamas tik tuomet, jei jis įgyvendinamas tvirtai motyvuotų žmonių, liudijančių gyvą susitikimą su Kristumi, kuriame vieninteliame „išaiškėja žmogaus slėpinys“ (4). Šie žmonės pripažįsta *asmeninę ir bendruomeninę priklausomybę* Viešpačiui, kuri suvokiama kaip ugdytojo ir moksleivio tarpasmeninių santykių bei bendradarbiavimo pagrindas ir nuolatinė atpara.

5. Tikros *ugdamosios bendruomenės*, pagrįstos bendrų vertybių pamatu, įgyvendinimas yra svarbi užduotis, kurią turi įvykdyti katalikiškoji mokykla. Moksleivių ir mokytojų, kilusių iš skirtingos kultūrinės bei religinės aplinkos, buvimas bendruomenėje reikalauja vis didesnio tyrimo ir palydėjimo išpareigojimo. Bendro projekto rengimas veikia kaip stimulus, kuris turėtų palenkti katalikiškąją mokyklą tapti bažnytinės patirties vieta. Jos suburianti galia ir ryšių potencialas kyla iš vertybių ir *gyvenimo bendrystės* visumos, išsakniujusios mūsų bendroje priklausomybėje Kristui, pripažįstant evangelines vertybes kaip ugdymo taisykles, motyvacijos akstinus ir drauge galutinį mokymo tikslą. Žinoma, atsižvelgiant į asmeninę istoriją, dalyvauti galima skirtingai, tačiau reikalaujama, kad ugdytojai būtų pasirėngę nuolatiniam ugdymui ir ugdymuisi, žvelgdami į kultūrinių ir gyvenimo vertybių pasirinkimą, liudijamą ugdomojoje bendruomenėje (5).

6. Katalikiškojo auklėjimo kongregacija, dviejuose ankstesniuose dokumentuose nagrinėjusi katalikų pasauliečių tapatybę ir misiją, taip pat pašvęstojo gyvenimo asmenų vaidmenį mokyklose, šiame dokumente apžvelgia pasauliečių tikinčiųjų ir pašvęstojo gyvenimo asmenų bendradarbiavimo pastoracinius aspektus (6) vykdant tą pačią ugdymo misiją. Ji apima pasauliečių tikinčiųjų pasirinkimą išgyventi savo ugdomąjį išpareigojimą kaip „asmeninį Bažnyčios pašaukimą, o ne vien profesijos vykdymą“ (7), taip pat pašvęstojo gyvenimo asmenų pasirinkimą įgyvendinti pašaukimą gyventi „pagal Evangelijos patarimus ir į auklėjimo bei mokyklos sritį nešti palaiminimų humanizmą“ (8).

7. Šiame dokumente nuolat nurodomi ankstesni Katalikiškojo auklėjimo kongregacijos dokumentai dėl ugdymo ir mokyklų (9); jame taip pat atsižvelgiama į įvairias situacijas, su kuriomis katalikiškosios institucijos susiduria įvairiose pasaulio dalyse. Dokumentu siekiama atkreipti dėmesį į tris esminius pasauliečių ir pašvęstojo gyvenimo asmenų bendradarbiavimo katalikiškoje mokykloje aspektus: ugdomosios misijos bendrystę; būtina ugdymo kelią siekiant bendrystės bendrai vykdomoje ugdymo misijoje; galiausiai, atvirumą kitų atžvilgiu, kaip šios bendrystės vaisių.

I. Bendrystė ugdymo misijoje

8. Kiekvienas žmogus yra pašauktas į bendrystę dėl savo prigimties, nes jis sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą (plg. *Pr* 1, 26–27). Todėl biblinės antropologijos požiūriu žmogus nėra izoliuotas individas, jis *asmuo*: būtybė, kuriai iš esmės būdingas santykis. Bendrystė, į kurią kviečiamas žmogus, visuomet apima dvejopą matmenį, t. y. vertikalų (bendrystę su Dievu) ir horizontalų (bendrystę su žmonėmis). Esminga tai, kad bendrystė būtų pripažįstama kaip Dievo dovana, kaip Dievo iniciatyvos vaisius, įgyvendintas Velykų slėpinyje (10).

Bažnyčia: bendrystės ir misijos slėpinys

9. Pirminis Dievo planas buvo sugadintas nuodėmės, pažeidusios visus santykius: santykį tarp žmogaus ir Dievo, taip pat santykius tarp žmonių. Vis dėlto Dievas neapleido žmogaus vienvėje ir atėjęs laiko pilnatvei atsiuntė savo sūnų Jėzų Kristų kaip Gelbėtoją (11), kad Dvasioje žmogus galėtų iš naujo rasti visišką bendrystę su Tėvu. Savo ruožtu bendrystė su Trejybe, tapusi įmanoma dėl susitikimo su Kristumi, vienija žmones tarpusavyje.

10. Kalbėdami apie *bendrystę*, krikščionys nurodo meilės bendrystės, kuri yra pats Dievo – Trejybės gyvenimas, amžinąjį slėpinį, atskleistą Kristuje. Taip pat sakoma, jog krikščionys dalyvauja šioje bendrystėje Kristaus kūne, kuris yra Bažnyčia (plg. *Fil* 1, 7; *Apr* 1, 9). Todėl Bažnyčia yra bendrystės „esmė“, jos misijos pamatas ir šaltinis – būti pasaulyje „bendrystės namais ir mokykla“ (12), vesti visus žmones vis giliau į trejybinės bendrystės slėpinį ir tuo pačiu metu išplėsti bei stiprinti vidinius santykius žmonių bendruomenėje. Šia prasme „Bažnyčia yra kaip žmogiškoji šeima ir kartu didžiulė Dievo šeima, klojanti bendrystės ir vienybės erdvę per žemynus, kultūras ir tautas“ (13).

11. Todėl Bažnyčioje, kuri yra *įsikūnijusios Dievo meilės ikona*, „komunija ir misija tarpusavyje glaudžiai susijusios, viena kitą perskverbia ir implikuoja taip giliai,

kad komunija yra misijos versmė ir drauge vaisius: komunija yra misijinė, o misija tarnauja komunijai“ (14).

Ugdymas bendrystėje ir bendrystei

12. Kadangi ugdymu siekiama padaryti žmogų žmogiškesnį, jis gali būti autentiškas tik santykių ir bendruomenės aplinkoje. Neatsitiktinai pirminė ir pradinė ugdomoji aplinka yra natūrali šeimos bendruomenė (15). Savo ruožtu mokykla, greta šeimos, yra bendruomeninė, organiška ir tikslinga ugdomoji erdvė ir palaiko ugdomąjį išipareigojimą pagal subsidiarumo logiką.

13. Katalikiškoji mokykla, iš esmės apibrėžiama kaip ugdomoji bendruomenė, yra skirta *asmeniui* ir sudaryta iš *asmenų*. Iš tikrųjų jos tikslas ugdyti *asmenybę integralioje būties vienovėje*, naudojantis mokymo ir mokymosi priemonėmis, formuojant „sprendimo kriterijus, svarbiausias vertybes, interesų objektus, mąstymo įpročius, įkvėpimo šaltinius ir gyvenimo modelius“ (16). Bet pirmiausia tai įtraukiama į tarpasmeninių santykių, formuojančių ir gaivinančių mokyklos bendruomenę, dinamiką.

14. Kita vertus, ši bendruomenė dėl savo tapatybės ir bažnytinių šaknų turi siekti tapti krikščioniškąja bendruomene, t. y. tikėjimo bendruomene, gebančia kurti vis tvirtesnius bendrystės ryšius, kurie patys savaime yra ugdomieji. Būtent ugdomosios bendruomenės buvimas ir gyvenimas, kai visi jos nariai dalyvauja broliškoje bendrystėje, gaivindamiesi gyvu ryšiu su Kristumi ir Bažnyčia, daro katalikiškąją mokyklą autentiškos bažnytinės patirties aplinka.

Pašvęstojo gyvenimo asmenys ir pasauliečiai tikintieji drauge mokykloje

15. „Vienas doktrinos apie Bažnyčią kaip bendruomenę vaisių yra tas, jog šiais metais buvo suvokta: įvairūs jos nariai gali ir turi suvienyti jėgas bendradarbiaudami ir dalydamiesi dovanomis, kad galėtų veiksmingiau dalyvauti Bažnyčios misijoje. Tai ne tik padės, darniai panaudojus įvairias dovanas, veiksmingiau atsiliiepti į didžiuosius mūsų meto iššūkius, bet ir rišliau bei visapusiškiau parodys pačią Bažnyčią“ (17). Šiame bažnytiniame kontekste katalikiškosios mokyklos, kaip pašvęstųjų asmenų ir pasauliečių sudarytos bendruomenės, misija įgyja ypatingą reikšmę ir rodo turtingumą, kuris turi būti pripažįstamas ir plėtojamas. Ši misija reikalauja, kad visi ugdomosios bendruomenės nariai suvoktų, jog ugdytojams asmeniškai ir kaip bendruomenei tenka neišvengiama atsakomybė kurti originalų krikščionišką stilių. Iš jų reikalaujama būti Jėzaus Kristaus liudytojais ir rodyti, kad krikščioniškas gyvenimas kiekvienam neša šviesą ir prasmę. Kaip

pašvęstojo gyvenimo asmuo pašauktas liudyti savo ypatingą pašaukimą gyventi meilės bendrystėje (18), mokyklinėje bendruomenėje būti Evangelijos vertybių ženklu, atminimu ir pranašyste (19), taip pasaulietis ugdytojas privalo vykdyti „ypatingą misiją Bažnyčioje, tikėjimo dvasia įgyvendindamas pasaulietinį pašaukimą bendruomeninėje mokyklos struktūroje“ (20).

16. Ši liudijimą tikrai veiksmingą daro *bendruomenės dvasingumo* puoselėjimas katalikiškosios mokyklos ugdomojoje bendruomenėje, – šis dvasingumas buvo nurodytas kaip didi perspektyva, laukianti Bažnyčios trečiajame tūkstantmetyje. Bendrystės dvasingumas reiškia „gebėjimą jausti gilią mistinio Kūno vienybę ir traktuoti savo tikėjimo brolių kaip dalį savęs“ (21) ir krikščioniškosios bendruomenės gebėjimą „atverti erdvę visoms Dvasios dovanoms“ (22) atsižvelgiant į įvairių bažnytinių pašaukimų tarpusavio ryšį. Net toje ypatingoje Bažnyčios raiškoje, katalikiškojoje mokykloje, bendrystės dvasingumas turi tapti ugdomosios bendruomenės gyvu kvėpimu, jos sandų pilnutinio bažnytinio įvertinimo kriterijumi ir esmine atspara įgyvendinant misiją, kurioje iš tikrųjų visi dalyvauja.

17. Katalikiškiose mokyklose, inicijuotose vienuolių, vyskupijų, parapijų bei tikinčiųjų, kuriose šiandien reiškiasi bažnytiniai judėjimai, šis bendrystės dvasingumas turi būti perkeistas aiškia evangelinės brolystės nuostata tarp tų asmenų, kurie puoselėja atitinkamas pašvęstojo gyvenimo institutų, judėjimų ar naujų bendruomenių charizmas, ir kitų katalikiškoje mokykloje dirbančių tikinčiųjų. Taip ugdomoji bendruomenė sukuria erdvę Dvasios dovanoms ir pripažįsta šią įvairovę kaip turtą. Tikra bažnytinė branda, gaivinama susitikimo su Kristumi sakramentuose, leis plėtoti „bažnytinių sąjūdžių tradiciškesnes ar naujesnes formas, tebetiekiančias Bažnyčiai gyvastingumo, kuris yra Dievo dovana“ (23) visai mokyklinei bendruomenei ir visam ugdymo procesui.

18. Katalikiškosios profesinės asociacijos sudaro dar vieną „bendrystės“ instanciją, kuri yra struktūrinė pagalba ugdomajai misijai, erdvė dialogui tarp šeimų, vietinių institucijų ir mokyklos. Šios asociacijos savo vietinio, nacionalinio ar tarptautinio lygmens apraiškomis yra turtas ir ypač vaisingai prisideda prie ugdymo srities tiek motyvacijų, tiek profesionalumo prasme. Daugelis asociacijų nariai yra mokytojai ir užimantys atsakingas pareigas asmenys ir katalikiškiose mokyklose, ir kitose švietimo struktūrose. Dėl savo įvairiopo priklausomybės jie gali įgyvendinti svarbią dialogo ir bendradarbiavimo funkciją tarp institucijų, kurios, būdamos skirtingos, turi bendrus ugdymo tikslus. Šie asociatyviniai dariniai privalo atsižvelgti į

besikeičiančias situacijas, pritaikyti savo struktūrą ir veikimo būdą, kad ir toliau galėtų veiksmingai dalyvauti ugdymo sektoriuje. Jie turi taip pat intensyvinti tarpusavio bendradarbiavimą, ypač stengdamiesi garantuoti, kad būtų pasiekti bendri tikslai atsižvelgiant į kiekvienos asociacijos vertę ir ypatumą.

19. Negana to, esmingai svarbu, kad asociacijų vykdoma tarnystė būtų stimuliuojama vispusišku dalyvavimu pastoracinėje Bažnyčios veikloje. Vyskupų konferencijoms ir kontinentiniams jų junginiams patikėta plėtoti ir puoselėti kiekvienos asociacijos ypatingumą palaikant ir drąsinant kuo labiau koordinuotą darbą ugdymo sektoriuje.

II. Formavimo procesas siekiant ugdyti drauge

20. Katalikiškoje mokykloje ugdyti jaunimo kartas bendrystėje ir bendrystei yra rimta užduotis, į kurią nedera žvelgti lengvabūdiškai. Ji turi būti tinkamai parengta ir palaikoma remiantis pradinio ir nuolatinio ugdymo planu, gebančiu apimti šio laikmečio ugdymo iššūkius ir pateikti veiksmingiausias dorojimosi su jais priemones vykdant bendrą misiją. Tai reiškia, kad ugdytojai turi norėti mokytis bei gilinti žinias ir būti pasirengę taikyti metodologines naujoves, būti atviri dvasiniam bei religiniam ugdymui ir dalijimuisi. Šių dienų aplinkoje tai esmingai būtina siekiant atsiliiepti į lūkesčius, kylančius iš nuolat ir sparčiai besikeičiančio pasaulio, kuriame tampa vis sunkiau imtis ugdymo.

Profesinis ugdymas

21. Vienas iš pamatinių reikalavimų katalikiškosios mokyklos ugdytojui yra geras profesinis išsilavinimas. Menka mokymo kokybė dėl nepakankamo profesinio pasirengimo ar pedagoginių metodų taikymo neišvengiamai menkina visą besimokančiųjų ugdymo veiksmingumą, taip pat kultūrinį liudijimą, kurį turi pateikti ugdytojas.

22. Profesinis ugdytojo formavimas apima ne tik platų kultūrinių, psichologinių ir pedagoginių įgūdžių profilį, kuriam būdinga savarankiškumas, gebėjimas planuoti bei vertinti, kūrybingumas, imlumas naujovėms, naujovių taikymas, atvirumas tyrimams ir eksperimentavimams. Jis taip pat reikalauja gebėjimo sintetinti profesinius įgūdžius ir ugdymo motyvacijas, ypač kreipiant dėmesį į žmogiškųjų santykių nuostatas, kurių šiandien reikalauja vis labiau kolegiali mokytojo profesija. Negana to, mokiniai ir jų šeimos tikisi iš ugdytojo ir jį suvokia kaip atvirą ir pasirengusį pašnekovą, gebantį motyvuoti jaunimą siekti visuminio ugdymo, padrašinti ir geriau kreipti jaunuolių energiją bei įgūdžius į pozityvų savęs ugdymą ir savo gyvenimo statydinimą, taip pat kad jis bus rimtas ir

įtikinamas liudytojas tos atsakomybės ir vilties, kurių iš mokyklos tikisi visuomenė.

23. Tęstiniai spartūs pokyčiai, veikiantys šiandienos žmogų ir visuomenę visose srityse, veda į tai, kad įgytos žinios greitai sensta ir reikalauja naujų gebėjimų bei metodų. Ugdytojas turi nuolat atnaujinti savo dėstomų dalykų turinį ir taikomus pedagoginius metodus. Ugdytojo pašaukimas reikalauja gebėjimo greitai ir nuolat atnaujinti bei pritaikyti. Todėl nepakanka vien pasiekti gerą pradinį pasirengimo lygį; reikia jį išlaikyti ir nuolat kelti. Negana to, nuolatinis ugdymas dėl jo apimamų aspektų įvairovės reikalauja nuolatinės asmeninės ir bendruomeninės formų bei įgyvendinimo paieškos, taip pat ir ugdymo proceso, kuriame bendrai dalyvaujama ir kuris plėtojamas per tarpusavio pasidalijimą bei debatus tarp pašvęstojo gyvenimo asmenų ir katalikiškosios mokyklos pasauliečių ugdytojų.

24. Nepakanka vien rūpintis profesiniu atsinaujinimu siaurąja prasme. Tikėjimo, kultūros ir gyvenimo sintezė, kurios kviečiami siekti katalikiškosios mokyklos ugdytojai, pasiekiami „Evangelijos šviesoje integruojant įvairių žmogiškųjų žinių turinį atskirose mokymo disciplinose ir ugdant krikščionims būdingas dorybes“ (24). Tai reiškia, kad katalikų ugdytojai turi brandinti ypatingą jautrumą, siekdami patenkinti ne tik į ugdomojo žinių bei kompetencijos ugdymo paklausą, bet ir jo žmogiškosios plotmės ugdymo poreikį. Taigi ugdytojai turi atsidėti kitiems ir „rodyti artimui širdį, kad tas iš jų gausiai patirtų žmoniškumo“ (25).

25. Dėl to katalikams ugdytojams „būtina ugdyti širdį: jie vestini į susitikimą su Dievu Kristuje – susitikimą, žadinantį jų meilę bei atveriantį jų širdį kitiems, kad meilė nebūtų, taip sakant, iš išorės primestas įsakymas, bet trykštų iš tikėjimo, kuris veikia meile (plg. Gal 5, 6)“ (26). Iš tikrųjų netgi „atsidėjimas mokymuisi – meilė“ (Išm 6, 17). Tik taip jie gali paversti savo mokymą tikėjimo mokykla, kitaip tariant, Evangelijos perteikimu, kaip reikalaujama katalikiškosios mokyklos ugdymo plane.

(Tęsinys kitame numeryje)

Išnašos

- (1) Benediktas XVI. Kalba pradedant Romos vyskupijos kongresą šeimos ir krikščioniškosios bendruomenės tema (2005 birželio 6): AAS 97 (2005), 816.
- (2) Jonas Paulius II. Kalba UNESCO (1980 birželio 2), 18: AAS 72 (1980), 747.
- (3) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio (1997 gruodžio 28), 4.
- (4) Vatikano II Susirinkimas. Pastoracinė konstitucija apie Baž-

nyčią šiuolaikiniame pasaulyje *Gaudium et spes*, 22: AAS 58 (1966), 1042.

(5) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Katalikiškoji mokykla (1977 kovo 19), 32

(6) Šiame dokumente kalbama apie kunigus, vienuolius ir vienuoles, taip pat įvairių formų pašvęstojo gyvenimo asmenis, pasirinkusius sekti Kristumi ir jam atsiduoti nepadalyta širdimi (plg. Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata* (1996 kovo 25), 1–12: AAS 88 (1996), 377–385.

(7) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Katalikai pasauliečiai – tikėjimo liudytojai mokyklose (1982 spalio 15), 37.

(8) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokyklose, 6; plg. Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 96: AAS 88 (1996), 471–472.

(9) Katalikiškoji mokykla (1977 kovo 19); Katalikai pasauliečiai – tikėjimo liudytojai mokyklose (1982 spalio 15); Žmogiškosios meilės ugdymo gairės (1983 lapkričio 1); Religinis auklėjimo katalikiškojoje mokykloje matmuo (1988 balandžio 7); Katalikiškoji mokykla ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio (1997 gruodžio 28); Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokykloje (2002 spalio 28).

(10) Plg. Tikėjimo mokymo kongregacija. Laiškas katalikų Bažnyčios vyskupams *Comunionis notio* (1992 gegužės 28), 3b: AAS 85 (1993), 836.

(11) Plg. Romos mišiolas IV Eucharistijos malda.

(12) Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 sausio 6), 43: AAS 93 (2001), 297.

(13) Benediktas XVI. Homilija per vigiliją Marienfelde (2005 rugpjūčio 20): AAS 97 (2005), 886.

(14) Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Christifideles laici* (1988 gruodžio 30), 32: AAS 81 (1989), 451–452.

(15) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Deklaracija *Gravissimum educationis* (1965 spalio 28), 3: AAS 58 (1966), 731; Kanonų teisės kodeksas, 793 ir 1136 kan.

(16) Paulius VI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Evangelii nuntiandi* (1975 gruodžio 8), 19: AAS 68 (1976), 18.

(17) Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Vita consecrata*, 54: AAS 88 (1996), 426–427. Dėl bendradarbiavimo tarp tikinčiųjų pasauliečių ir pašvęstojo gyvenimo asmenų, žr. ten pat, 54–56: AAS 88 (1996), 426–429.

(18) Plg. Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo draugijų kongregacija. Iš naujo pradėti nuo Kristaus (2002 birželio 14), 28.

(19) Plg. Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokykloje, 20.

(20) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Katalikai pasauliečiai – tikėjimo liudytojai mokykloje, 24.

(21) Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 sausio 6), 43: AAS 93 (2001), 297.

(22) Ten pat, 46: 299.

(23) Ten pat, 46: 300.

(24) Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Katalikiškoji mokykla, 37.

(25) Benediktas XVI. Enciklika *Deus caritas est* (2005 gruodžio 25), 31: AAS 98 (2006), 244.

Anuliuojant santuokas, būtinas vieningas standartas

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino sprendžiant bažnytines santuokos anuliavimo bylas laikytis vieningesnio standarto. Sausio 26 d. kreipdamasis į Romos Rotos teisėjus, jis kritikavo vietines teisinės interpretacijas, vis labiau toltančias nuo bendro esamų įstatymų ir bažnytinio mokymo apie santuoką supratimo.

„Rotai, kaip aukščiausiam Bažnyčios apeliaciniam teismui, tenkanti pavyzdžio funkcija“, – sakė popiežius pradėdamas naujus teisinius metus. Jo žodžiais, būtina parengti bendrus kriterijus siekiant vieningo teisės taikymo visuose bažnytiniuose teismuose. Svarbi reikšmė turėtų būti teikiama Bažnyčios magisteriumo nuorodoms bei Rotai adresuotoms popiežių kalboms. Benediktas XVI atkreipė dėmesį į paskutinę, 2005 m. teisėjams pasakytą Jono Pauliaus II kalbą, kurioje šis įspėjo šalintis pozityvistinės teisinės mąstysenos, įstatymą ir teisinės rekomendacijas trokštančios atskirti nuo Bažnyčios mokymo. Santuokų anuliavimo bylose pirmiausia vengtina subjektyvios ar savavališkos interpretacijos. Faktai, pasak popiežiaus, turi būti vertinami visada prieš akis turint, kad santuoka, Bažnyčios požiūriu, neišardoma.

Popiežius priėmė naujajį jėzuitų generolą

(KAP) Sausio 26 d. popiežius Benediktas XVI suteikė privačią audienciją neseniai išrinktam naujam jėzuitų generolui Adolfo Nicolasui, pakeitusiam atsistatydinusį Peterį Hansą Kolvenbachą. Oficialaus jėzuitų pranešimo spaudai duomenimis, pokalbis vykęs „nuoširdžioje ir draugiškoje aplinkoje“. Benediktas XVI akinęs ordiną tęsti dialogo

darbą kultūros ir evangelizacijos srityse. Ordinas turįs ir toliau rūpintis nuodugniu jaunųjų jėzuitų lavinimu.

72 metų amžiaus Nicolasas, 46 metus gyvenęs Japonijoje ir pastaruosiu metu vadovavęs Rytų Azijos ir Okeanijos jėzuitų konferencijai, per audienciją patikino popiežių, kad jis asmeniškai ir ordinas reiškia pagarbą, ir tradiciškai įteikė jam raštą su klusnumo įžadu. Popiežius, pranešimo spaudai duomenimis, perskaitęs laišką ir ištaręs: „Tai labai gera tradicija.“

Popiežius ragino nemanipuluoti žmogumi

(KAP) Popiežius Benediktas XVI atkreipė dėmesį į tendencijas pavirsti žmogų ideologinių manipuliacijų ar savavališkų sprendimų objektu. Sausio 28 d. per audienciją kreipdamasis į Popiežiškosios ir Paryžiaus mokslų akademijų atstovus, kelias dienas dalyvavusius Paryžiuje surengtoje konferencijoje „Kintanti individo tapatybė“ ir savo darbą toliau tęsusius Romoje, popiežius pabrėžė, jog žmogus gerbtinas kaip kūrinių centras.

„Žmogus nėra atsitiktinumo produktas“, – sakė jis. Žmogus yra savarankišką laisvę turinti būtybė. Ši laisvė leidžianti jam kreipti savo gyvenimą į tikslą ir dėl to galiausiai judėti amžinybės link. Ši laisvė taip pat įgalina suvokti, „kad žmogaus egzistencija turi prasmę“. Ypač šiandien, pasak Benedikto XVI, itin svarbu, kad mokslininkai prisidėtų prie savo amžininkų sąžinės ugdymo.

Popiežius dar kartą pritarė Tikėjimo mokymo kongregacijos pareiškimams

(KAP) Popiežius Benediktas XVI dar kartą išreiškė savo pritarimą

dviem praėjusiais metais paskelbtiems Tikėjimo mokymo kongregacijos dokumentams – pareiškimams apie Bažnyčios savivoką ir evangelizaciją. Sausio 31 d. kreipdamasis į Tikėjimo mokymo kongregacijos visuotinį susirinkimą, popiežius pareiškė, jog viena ir vienintelė Kristaus Bažnyčia „subsistuoja, nuolatos tvirtai esti“ Katalikų Bažnyčioje. Todėl Kristaus Bažnyčios vienybės, nedalumo ir nesugriaujamumo negali panaikinti jokie krikščionių susiskaldymai bei pasidalijimai.

2007 m. liepos mėnesį pasirodęs Tikėjimo mokymo kongregacijos dokumentas „Atsakymai į klausimus dėl kai kurių mokymo apie Bažnyčią aspektų“ susilaukė protestantų kritikos, kad protestantiškosios Bažnyčios jame vadinamos ne „Bažnyčiomis tikraja šio žodžio prasme“, bet „bažnytinėmis bendruomenėmis“. Benediktas XVI savo kalboje nedviprasmiškai pritarė teologiniam „Bažnyčių“ ir „bažnytinių bendruomenių“ skyrimui. Tai ne kliūtis ekumenizmai, bet priešingai – paskata realistiškai suvokti mokymo skirtumus, dalijančius krikščionių konfesijas.

Kalbėdamas apie Tikėjimo mokymo kongregacijos 2007 m. gruodžio mėnesį paskelbtą dokumentą „Doktrininė nota dėl kai kurių evangelizacijos aspektų“, popiežius pabrėžė, kad religinio bei kultūrinio reliatyvizmo akivaizdoje Bažnyčiai ir dialogo tarp religijų laikais nevalia atsakyti veiklaus misijų darbo. Jai tenka pareiga visus žmones supažindinti su Kristaus išganymu bei atpirkimu ir jiems tai pasiūlyti. Tikrų bei gerų elementų pasaulinėse religijose ir tų religijų rimtų religinių pastangų branginimas bei bendradarbiavimas su jomis ginant žmogaus kilnumą ir vertybes neturi būti suprastas kaip Bažnyčios misijų darbo apribojimas.

Deramai paskirstyti paramą vis sunkiau

(KAP) Popiežiškosios tarybos *Cor unum* prezidentas kardinolas Paulius Josefus Cordesas pareiškė, jog būtina stiprinti katalikiškųjų pagalbos organizacijų krikščioniškąjį profilį. Per popiežiaus žinios šių metų gavėnios proga pristatymą Vatikane sausio 29 d. kardinolas sakė, jog bendradarbiaudamos su pasaulietinėmis pagalbos organizacijomis jos neturėtų prislopinti tikrosios tapatybės. Aukų skaidrumo klausimą, pasak kardinolo, pirmiausia kritiškai turėtų kelti aukotojai. Pagalbos organizacijos privalo nurodyti, kiek procentų aukų stokojančius pasiekia iš tikrųjų. Pasak kardinolo, Popiežiškasis pagalbos fondas *Cor unum* administravimo reikmėms skyręs 3 procentus visų išlaidų. Visos kitos lėšos buvo tiesiogiai skirtos paramos projektams.

Tarptautinio katalikų pagalbos fondo *Kirche in Not* prezidentas Hansas Peteris Röthlinas atkreipė dėmesį, jog šiais laikais deramai paskirstyti paramą vis sunkiau. Dėl šios priežasties jo vadovaujama organizacija kreipėsi tiesiai į popiežių Benediktą XVI, prašydama nurodyti akcentus. Popiežius, pasak Röthlino, atsakęs, jog parama pirmiausia skirtina pastoraciniams projektams. Taip pat svarbu yra plėtoti katalikiškąją žiniasklaidą, padėti sunkiomis sąlygomis gyvenantiems Palestinos krikščionims.

Dialogo tarp religijų sąlyga – religijos laisvė

(KAP) Pasak Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininko kardinolo Karlo Lehmanno, religijos laisvė yra viena dialogo tarp religijų sąlygų. Vasario pradžioje Berlyno katalikų akademijos pristatytame jubiliejiname straipsnių rinkinyje jėzuito Christiano Trollio garbei kardino-

las pareiškė, jog pastangos siekiant garantuoti teisę laisvai praktikuoti religiją yra pagrindinis bet kokio pokalbio tarp religijų kriterijus.

Lehmannas pabrėžė, jog dialogas galimas tik tuomet, kai partneriai vienas kitą laiko lygiais. Kardinolo nuomone, dialoge nevalia šalintis religinių klausimų bei apsiriboti vien politinėmis ar socialinėmis temomis: „Būtų tiesiog paradoksalu, jei dialoge tarp religijų būtų rūpinamasi viskuo, išskyrus tiesos ieškojimą ir to ieškojimo patenkinimą tikėjimu į Dievą.“ Tačiau, kita vertus, religijos turinčios skatinti ir jungiantį etosą, galintį prisidėti prie sunkių konfliktų sprendimo ir įvairioms religijoms priklausančių žmonių solidarumo stiprinimo. Kardinolas siūlo religinėms bendrijoms pirmiausia ne mėginti plėtoti daugiašalius dialogus, bet pradėti nuo dvišalių. Jis pabrėžė pokalbio su islamu neatidėliotinumą dėl daugybės šiandienėje Europoje gyvenančių musulmonų.

Pasaulyje yra 945 tūkst. katalikų vienuolių

(KAP) Naujaisiais Vatikano duomenimis, 2006 m. pasaulyje buvo 945 510 katalikų vienuolių, iš jų 136 171 vienuolis kunigas, 753 400 vienuolių moterų, 532 nuolatiniai diakonai ir 55 107 broliai. Europoje 2006 m. darbavosi 52 290 vienuolių kunigų ir 315 981 sesuo, Afrikoje atitinkamai – 11 349 ir 60 708, Azijoje – 21 150 ir 155 854, Amerikoje – 42 138 ir 211 159.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vikaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / diak. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbras / Klaipėda
Laima Žimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“